

**T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPOR YAPMALARINI
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hacı Mustafa AKGÜL

**Enstitü Anabilim Dalı : BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ**
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Gülten HERGÜNER
Ortak Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Fatih MURATHAN

Haziran 2019

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPOR YAPMALARINI
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HACI MUSTAFA AKGÜL

Enstitü Anabilim Dalı : BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ

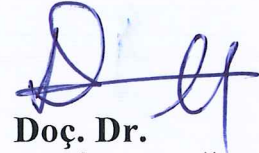
Bu tez 13.06.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından
oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

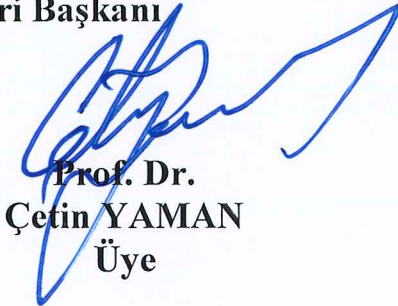
Doç. Dr.
Zekiye BAŞARAN
Jüri Başkanı

Doç. Dr.
Gülten HERGÜNER
Üye

Doç. Dr.
A. Dilşad MİRZEOĞLU
Üye

Prof. Dr.
Çetin YAMAN
Üye

Dr. Öğr. Üyesi
Fatih MURATHAN
Üye

BEYAN

Tez içindeki tüm verilerin akademik kurallar çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, görsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uygun şekilde sunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezde yer alan verilerin bu üniversite veya başka bir üniversitede herhangi bir tez çalışmasında kullanılmadığını beyan ederim.

Hacı Mustafa AKGÜL

19 /06/2019

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimde ve tez çalışmam boyunca bana her türlü desteği veren saygı değer hocam ve danışmanım Doç. Dr. Gülten HERGÜNER'e, bilgi ve birikimiyle hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen, tez çalışmamın her aşamasında yanımda olan (Adıyaman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü) Dr. Öğr. Üyesi Fatih MURATHAN'a,

İstatiksel bilgiler konusunda değerli fikirlerine başvurduğum Doç. Dr. Tayfun SERVİ'ye, tez çalışmamın uygulanması kısmında yardımlarını esirgemeyen Kahta İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne, veri toplama sürecinde yardımcı olan Kahta İlçesinde görevli Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerine, çalışmaya katılan öğrencilere, tez çalışmam sürecinde beni sabırla destekleyen eşim Zuhâl AKGÜL'e, çocuklarım Fahreddin, Zikreddin, Müberra ve Ümmügülsüm'e sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR LİSTESİ	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	vii
SUMMARY.....	viii

BÖLÜM 1.

GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi	3
1.2. Alt problemler	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Varsayımları	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4

BÖLÜM 2.

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR... 6

2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı.....	6
2.1.1. Eğitim ve spor ilişkisi	10
2.1.2. Okullarımızdaki beden eğitimi ve sporun genel amaçları	11
2.1.3. Beden eğitimi ve sporun amacı.....	13
2.1.3.1. Kişilik yönünden	14
2.1.3.2. Bireysel yönden.....	14
2.1.3.3. Toplumsal yönden	14
2.1.3.4. Toplumsal yaşamda sporun önemi	15
2.2. Çocuklarda Psikomotor Gelişim.....	18
2.2.1. Psikomotor gelişim dönemleri	19

2.2.1.1. Refleks hareketler dönemi.....	20
2.2.1.2. İlkel hareketler dönemi.....	22
2.2.1.3. Temel hareketler dönemi	22
2.2.1.4. Spora ilişkin hareketler dönemi (7–14 yaş).....	24
2.3. Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitiminin Yeri.....	25
2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişimdeki Rolü.....	26
2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Psikomotor Gelişimdeki Rolü	28
2.6. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Gelişimdeki Rolü	28
2.7. Beden Eğitimi ve Sporun Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü.....	29
2.8. İlköğretim Dönemi Tanımı, Önemi ve Kapsamı	30
2.8.1. İlköğretimde beden eğitimi dersi	33
2.9. Adıyaman İli Kahta İlçesi ve Spor.....	36
2.10. İlgili Araştırmalar.....	40
2.10.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar	40
2.10.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar	44
BÖLÜM 3.	
MATERYAL VE YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırmanın Modeli.....	47
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	47
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.4. İstatistiksel Analizler	51
BÖLÜM 4.	
ARAŞTIRMA BULGULARI.....	52
BÖLÜM 5.	
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
5.1. Tartışma	60
5.2. Sonuç	70
5.3. Öneriler	70
KAYNAKLAR.....	72
EKLER.....	77
ÖZGEÇMİŞ.....	83

KISALTMALAR LİSTESİ

GSGM : Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

İ.H.L. : İmam Hatip Lisesi

İ.Ö.O. : İlköğretim Okulu

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

O.O. : Ortaokul

TL : Türk Lirası

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1: Adıyaman Kahta ilçesi 2016-2017 lisanslı sporcuların branşlara ve cinsiyete göre dağılımı.....	38
Tablo 2.2: Adıyaman Kahta ilçesinde görev yapan antrenör sayısı ve branşlara göre dağılımı.....	38
Tablo 2.3: Adıyaman Kahta ilçesi spor kulüpleri ve lisanslı sporcu listesi.....	38
Tablo 2.4: Adıyaman Kahta ilçesindeki spor kulüpleri lisanslı sporcularının branşlara göre dağılımı.....	39
Tablo 2.5: Adıyaman Kahta ilçesindeki okul sporları lisanslı sporcularının branşlara göre dağılımı.....	39
Tablo 3.1: Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin tanımlayıcı bilgileri.....	48
Tablo 3.2: Adıyaman Kahta ilçe milli eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören 7. sınıf öğrenci sayıları.....	49
Tablo 3.3: Adıyaman Kahta ilçe milli eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören 8. sınıf öğrenci sayıları.....	50
Tablo 3.4: Araştırmaya dahil edilen okulların öğrenci dağılımları.....	50
Tablo 4.1: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre spor branşları dağılımı.....	52
Tablo 4.2: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre serbest zamanlarını değerlendirme dağılımı.....	53
Tablo 4.3: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin dağılımı.....	54
Tablo 4.4: Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre serbest zamanlarını değerlendirme dağılımı.....	55
Tablo 4.5: Öğrencilerin aile gelir düzeyine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin dağılımı.....	56
Tablo 4.6: Öğrencilerin cinsiyetine göre okullarında bulunan spor tesislerinin yeterli olup olmadığına ait dağılımı.....	57
Tablo 4.7: Öğrencilerin cinsiyetine göre beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetinin ne olmasını istediniz faktörüne ait dağılımı.....	57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1: Ortaokul öğrencilerinin “İlçenizde (Kahta’da) spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak hakkında varsa düşüncelerinizi yazınız” maddesine verdikleri yanıtların sınıflaması.....58

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPOR YAPMALARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

ÖZET

Spor yapma alışkanlığı ve genel sağlık noktasındaki kazanımlar aile ile başlayıp dış uyarıcıların etkisi ile süreklilik kazanan faaliyetlerdir. Dış uyarıcıların en önemlisi okul ve okul arkadaşlarıdır. Spor ve egzersizin performans anlamında kazanımlarının yanında, kişilerin fiziksel görünüşleri ve genel sağlık durumları üzerinde çok önemli bir önleyici sağlık uygulamasıdır. Kişiler egzersiz alışkanlığına sahip olduklarında bu gün çok önemli birçok sağlık problemini önlemiş olacaklardır. Aynı zamanda çok önemli bir sosyal düzenleyici ve psikolojik etken olan spor ergenlik ve ergenlik öncesi bu dönemde kazanılması durumunda bireylerin kendileri ile barışık toplum ile uyumlu, birey olması sağlanacaktır. Fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden önemli etkileri olan spor yapma alışkanlığının kazandırılması ve önündeki engellerin tespit edilerek ortadan kaldırılması her açıdan ülkemiz ve geleceğimiz açısından çok önemlidir.

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen faktörlerin çeşitli değişkenler açısından tespit edilmesidir. Araştırmanın evrenini, Adıyaman ili Kahta ilçesinde bulunan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adıyaman Kahta ilçesi Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Gazi OO, Hacıbey OO, Kubilay OO, Fatih Sultan Mehmet OO ve Girne OO bulunan 296 kız 275 erkek öğrenci gönüllü olarak oluşturmuştur.

Araştırmada Öz (2014) tarafından geliştirilen 33 maddeden oluşan, çoktan seçmeli sorular içeren anket formu kullanılmıştır. Araştırmada betimleyici istatistiklerden yüzde (%) ve frekans (f) gruplar arasındaki farklılığı tespit etmede ise ki-kare analizi kullanılmıştır. Sonuçlar % 95'lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler Spss 22.00 paket programında çözümlenmiştir.

Araştırma sonucunda anket maddelerine verilen cevaplarda öğrenciler ilçede spor tesisi sayısının artırılması, spor branşlarında kullanılacak araç-gereç sayısının artırılması, mevcuttaki spor tesislerinin istenilen seanslarda kullanıma sürekli açık olması, semt sahalarının artırılması, mevcut spor tesislerinin kalite standartlarının artırılması ile okullardaki sportif tesis alanlarının artırılması gibi tesis araç gereç başlığında tutum ifadelerinde buldukları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, öğrenci, spora katılım, Adıyaman, Kahta.

DETERMINE THE FACTORS AFFECTING MIDDLE-SCHOOL STUDENTS' SPORT HABITS

SUMMARY

The habits of doing sports and the achievements at the general health point are activities that start with the family and continue with the effect of external stimuli. The school and school friends are the most important parts of the external stimuli. Sports and exercises are very important preventive health practices on the physical appearance and general health of people, in addition to their gains on the performance. When people have personal exercise habits, today, they will also prevent many important health problems, too. At the same time, sports, which is a very important social regulator and psychological factor will be ensured to be an individual who is compatible with the society that is in harmony with them when the adolescent and pre-adolescent period are acquired. It is very important in terms of our country and our future that the sporting habit, which has important effects on the physical, physiological, psychological and social aspects, is acquired and the obstacles should be detected and removed.

The purpose of this research is to determine the factors affecting the participation of students who were twelve years and older in terms of various variables. The universe of research is composed of students studying in secondary school located in the Kahta district of Adiyaman province. The sample group consists of 296 female and 275 male volunteers who were twelve years and older studying in Gazi Middle School, Hacibey Middle School, Kubilay Middle School, Fatih Sultan Mehmet Middle School and Girne Middle School of the Adiyaman Kahta District National Education Directorate, in 2016-2017 academic year.

A survey form, used in the research, consists of 33 items that are developed by ÖZ (2014) and it contains multiple-choice questions. In this research chi-square analysis is used to determine the difference between percentage (%) and speed signal/frequency (f) that are among the descriptive statistics. The results are evaluated between % 95 confidence interval and $p < 0.05$ level. The data obtained in the study were used in the Spss 22.00 package program.

At the end of the research, it is observed that the answers given to the questionnaire include facilities such as increasing the number of sports facilities in the schools, increasing the number of equipments to be used in sports branches, increasing the use of existing sports facilities in desired sessions, increasing the area of the districts, increasing the quality standards of existing sports facilities.

Keywords: Sport, student, participation in the sport, Adiyaman, Kahta.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Gelişen teknoloji ve hızlı kentleşmenin giderek yaygınlaştığı toplumumuzda kullanılabilir alanların azalması ve buraların betonlaşması ile çocukların bu alanları kullanamaması ailelerin çocuklarını spora ve fiziksel aktiviteye yönlendirememelerinin nedenleri arasında yer almaktadır.

Çocukların spora yönelmelerinde ve seçtikleri spor branşlarında farklı etkenler söz konusudur. Bu etkenler arasında bulunan çocuğun ailesi ve sosyal çevresi çocuğun spora yönelmesinde dışsal etkenlerdendir. Ailenin, eğitim durumu, gelir seviyesi, spor yapma alışkanlıkları, beslenme konusunda bilinçli olma durumu gibi unsurlar çocuğun spora yönelmesinde etkili olmaktadır (Yücel, Kılıç, Korkmaz ve Göral, 2015, s. 21). Çocuk, ailesinin alışkanlıklarını ve bu alışkanlıkları çerçevesinde yaptıklarını gördükçe onlar gibi davranacak ve spora karşı tutumu da şekillenecektir.

Çocukların spora katılımları büyük ölçüde anne babalarının spora bakış açılarıyla ilgili olduğu düşünülmektedir. Anne babaların bu yaklaşımı çocukların spora katılıp katılmamaları noktasında çevre ile beraber en belirgin etkenler arasında yer aldığı düşünülmektedir.

Toplumun spor yapma alışkanlıklarının geliştirilmesi için çocukların spor ile ilgili yeteneklerinin belirlenmesi ve çocukların yapabilecekleri branşlara yönlendirilmeleri gerekmektedir. Çocukların sportif becerilerinin tespiti konusunda ilk görev ebeveynlerine düşmektedir. Aileler çocuklarını sporu sevdirmeleri için öncelikle kendileri sporun güzelliğine ve yararlarına inanmalıdırlar. Spor sevmeyen ve sporun yararlarını bilmeyen bir aile çocuğuna spor sevdiremez, çocuğunda spor ile ilgili bir bilinç oluşturamaz ve çocuğunu spor yapma konusunda teşvik edemez (Hergüner, 1991, s. 91).

İlköğretim seviyesinde eğitim alan çocukların spora yönelmelerinde özellikle ailelerin etkisi görülmektedir. O yaşlardaki çocuklar en çok aileleri ile vakit geçirmektedirler.

Ailesi ile vakit geçiren çocuk ailesinin yaptıklarını yaparak veya ailesinin yapmasını istediklerini uygulayarak spora karşı tutumlarını belirlemektedirler. Ailelerin çocuklarını spora yönlendirmelerinin önündeki önemli engellerden birisi, spor yapmanın çocuğun akademik başarısına negatif yönde bir etki edeceği düşüncesidir. Aileler çocuklarının okullarında başarılı olmalarına engel olmasın diye spordan uzak kalmaları yönünde bir tavır sergileyebilmektedirler. Ailelerin bu düşüncesini ortadan kaldırmak için aile ile okulun iyi bir işbirliğine girmesi ve aileyi spor konusunda bilinçlendirici çalışmalar yapılmalıdır (Öncü ve Güven, 2011, s. 29). Ailelerin spora bakışlarının olumlu hale getirilmesi çocukların spora yönelmelerini sağlayacaktır. Okulda bulunan öğretmenler ve okul idarecileri ile birlikte ailelerin çocuklarını spora yönlendirmeleri daha kolay olacaktır (Öztürk, 1998). Bu açıdan bakıldığında sporun sevdirmesi ve yaygınlaştırılması konusunda öğretmenlere ve okul yöneticilerine önemli görevler düştüğünü söylemek mümkündür. Okullarda spor bilincini oluşturucu çalışmalar yapılması çocuklardan başlayarak tüm toplumda spora karşı tutum pozitif hale gelebilecektir (Hergüner, 1992, s. 61).

Bazı aileler sporun çocuğun sosyalleşmesi ve gelişimi üzerinde pozitif faydasının farkında olup çocuklarının spora katılımını teşvik ederken, birçok aile ise bu tür organizasyonlara katılımı düşünmemektedirler. Bunun nedenleri arasında çocuğun bilişsel beceri düzeyini arttıracak etkinliklere katılımının zorlanması, çevresel şartlar ve uyarıcılar ile toplum baskısı gösterilebilir.

Yapılan araştırmalar sonucunda düzenli bir şekilde spor yapmanın insan sağlığı üzerinde olumlu etkilerinin olduğunun belirlenmesi insanları spor yapmaya yöneltmektedir. Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nde "Physical Fitness", olarak anılan spor uygulamaları Almanya'da "Trim Dich" olarak adlandırılmaktadır. Dünyanın başka ülkelerinde "Sports For All" ya da "Sports Pour Tout" gibi isimler verilen bu spor uygulamaları, sporun sağlık üzerindeki olumlu etkilerinden dolayı toplum içerisinde süratle yayılmaktadır (Erkan, 1994).

Okulda veya okul dışındaki sosyal hayatı içerisinde çocuğun futbol, yüzme, basketbol gibi spor etkinliklerine katılması onun spor alışkanlığı kazanmasının yanında yaşam tarzının da değişmesine sebep olmaktadır. Çocukların ve gençlerin spora katılımları, sporun onların yaşamlarına katacakları açısından önemlidir. Bu sebeple çocukların ve

gençlerin spora katılımlarının teşvik edilmesi gerekmektedir. Çocukların ve gençlerin spora yönelmelerini sağlayan etkenlerin ve bu yönelişleri sağlayan etkenlerin belirlenmesi amacıyla birçok çalışma yapılmaktadır (Gill, Gross ve Huddleston, 2006). Yapılan çalışmalarda spora katılımın sebepleri araştırılırken spora katılan bireylerin sporu neden bıraktıklarının sebepleri üzerinde fazla durulmamıştır. Bu konuda daha fazla araştırma yapılması sporun gelişmesi ve spora katılımın artırılması adına önemlidir.

Gençlerin spora katılımı ile ilgili kuramsal çalışmalar özellikle son yirmi beş yılda yoğunlaşmıştır. Gençlerin spora katılımlarının temellerini ortaya koymayı hedefleyen kuramsal çalışmaları dört grupta toplamak mümkündür. Bu kuramlar, beklenen değer kuramı, yeterlik motivasyon kuramı, başarı hedefi kuramı ve öz belirleme kuramlarıdır. Spora katılmış olan bireylerin spora katılımları ve sporu neden bıraktıkları ile ilgili araştırmalara bu kuramlar ışık tutucu niteliktedir. Bu kuramlar spora katılıma farklı açılardan bakmakta olmalarının yanında, spora katılımın sürdürülmesinin önemli belirleyicilerini de sınıflandırmışlardır. Bu sınıflandırmaya göre sosyal ilişkilerin rolü, yeterlik algısı ve sporun bireye olumlu katkıları spora katılımın önemli belirleyicileridir (Weiss, 2013, ss. 561-572). Gençlerin ve çocukların spora katılım konusunda motivasyonlarını pozitif yönde etkileyen bir diğer etken de beden okuryazarlığıdır (Whitehead, 2010). Bu açıdan bakıldığında çocukların spora yönelmeleri konusunda motivasyonlarının artırılmasının ne kadar önemli bir konu olduğu anlaşılmaktadır.

1.1. Problem Cümlesi

Ortaokul öğrencilerin spor yapmalarını etkileyen faktörler nelerdir?

1.2. Alt problemler

- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre tercih ettikleri spor branşları farklılık göstermekte midir?
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri farklılık göstermekte midir?
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre spor yapmasında etkili olan faktörler farklılık göstermekte midir?

- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin yaşadıkları yere göre serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri farklılık göstermekte midir?
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin aile gelir düzeylerine göre spor yapmasında etkili olan faktörler farklılık göstermekte midir?
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre okullarında spor tesislerinin yeterli olup olmadığı görüşleri farklılık göstermekte midir?
- Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerin ne olmasını istedikleri görüşleri farklılık göstermekte midir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın Adıyaman ili Kahta ilçesinde yapılmış olması daha önce bölgede bu konuda bir araştırma yapılmamış olması açısından önemlidir. Bölgenin gerek sosyolojik aile yapıları ve düşük gelir düzeyine sahip bir bölge olması araştırmanın önemini arttıran unsurlardandır. Erken yaşta spora başlamanın getireceği alışkanlık ileride yaşam boyu spora katılımın temellerini atacak, sağlıklı ve zinde bir oragnizama kazanılmasına yardımcı olacak üretken ve mutlu bireyler olmayı sağlayacaktır. Bu bilgi bilgiler ışığında birçok spor branşına başlama yaşına denk gelen ortaokul çocukluk döneminde spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaya konulması araştırmanın önemi açısından etkili öğelerdendir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

- Araştırmaya katılan öğrencilerin anketleri doğru ve okuyup anlayarak cevapladıkları,
- Araştırmada seçilen örneklem grubunun evreni temsil gücüne sahip olduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma, Adıyaman ili Kahta ilçesi ile,
- Araştırma, araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin görüşleri ile,

- Araştırma, 2016-2017 eğitim ğretim yılında öğrenim gören 7 ve 8. Sınıf ğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Beden Eğitimi: Beden eğitimi, “insan bütününü oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaşması için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tümüne denir” (DPT, 1983, s. 35).

Spor: Hergüner (2015) sporu; “eşitli amaçlarla, farklı alanlar kullanılarak, ferdi veya takım halinde, araçlı veya araçsız yapılan, planlı çalışmayı ve kurallara uymayı gerektiren, ağırlık, metre, zaman ölçü birimleri ve sayı ile değerlendirilen, mental ve fiziki rekabete dayalı, performans arttırıcı, sosyalleştirici ve eğitici psiko-motor faaliyetlerdir” şeklinde ifade etmiştir (Hergüner, Bar ve Yaman, 2016, ss. 155-168).

BÖLÜM 2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Spor ve beden eğitimi kavramlarının tanımlanması farklı açılardan bakılarak yapılabilmektedir. Bu tanımlardan biri, spor ve beden eğitiminin bireyleri bedenlen geliştirmesinin yanında ruhsal açıdan ve fikri yönden geliştirerek bireyin ruhen ve fikren koordinasyonun daha iyi seviyeye yükselmesini sağlayan bilim dalıdır. Spor ve beden eğitimi ayrıca, bireylerin karakterlerinin gelişiminde verimliliklerinin artmasında, sağlığının korunmasında olumlu etkileri olan faaliyetler bütünüdür (Güçlü, 2001). Beden eğitimi ile Milli Eğitimin ana ilkelerine uygun olacak şekilde bireyin gelişimini sağlamak mümkündür (Arslan, 1979, s. 102). Başka bir tanıma göre ise beden eğitimi, insan vücudunun eğitilmesidir. Bu bakış açısına göre beden eğitimi ile yapılan hareketler insan bedeninin eğitilmesinin araçlarıdır (Strcmeyer, 1983, s. 190). Beden eğitimi ayrıca, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir (Tamer, 1987, s. 6). Beden eğitimi ve spor kavramlarının farklı bir tanımı da bireyin kendini ifade etmesini sağlayan etkinlikler olduğudur. Birey kendini ifade etmeye yarayan fiziksel aktivitelere kendi fiziksel özellikleri çerçevesinde katılmakta, kaslarını ve eklemlerini geliştirerek sağlık seviyesini daha iyi hale getirebilmektedir. Birey ayrıca kazandığı spor alışkanlığı ile yetişkinlik dönemindeki yaşamını da fiziksel yapısını koordineli ve dengeli bir şekilde kullanarak daha konforlu bir yaşam sürdürebilmektedir. Bu açıdan bakılarak beden eğitimi ve spor bireyin vücudunu dengeli kullanmasını sağlayan etkinliklerdir (Öztürk, 1982, s. 9).

İnsan bedeninin eğitimi açısından konuya bakıldığında çağdaş kuramcılar beden eğitimi kavramı yerine spor kavramını tercih etmektedirler. Çoğu zaman “spor” ile karşılaştırılan ve hatta “spor kavramı içinde değerlendirilmesi gerektiğini savunanlar olmasına rağmen beden eğitiminin spordan farklı olduğu görüşü yaygındır (Bağırman, 1992, s. 197).

Spor sözcüğüne etimolojik açıdan dis ile porture kelimelerinin birleşimi olan disport kelimesinden gelmekte ve işten uzak durmak, eğlenmek, ağır işlerden uzak kalmak olarak anlamlandırılmaktadır. Oyun ile çalışma arasındaki fark bireyin bu iki kavrama karşı olan tutumu ile ilgilidir. Spor yapıldığı sırada oluşan tutum oyun oynama isteğidir. Birey oyun oynarken sadece sonuca odaklanmaz, oyun oynama sırasına alınan zevk ile birlikte sonuç alma, hedefe ulaşma isteği bireyi oyun oynamaya yönlendirmektedir (Özbaydar, 1983, s. 31). Bu açıdan bakıldığında sporun özünün oyun olduğunu söylemek mümkündür. Spor kavramına tarihsel açıdan bakıldığında spor ile oyun kavramları birbirinden ayrılmaktadır. Eski Yunan anlayışına göre her birey oyun oynamaktadır ve oyun oynarken yorulması durumunda oyunu bırakır. Fakat spor yapan birey yorulsa bile spor yapmaya devam eder. Bu anlayışa göre her spor oyun iken, her oyunu spor olarak değerlendirmek mümkün değildir. Günümüzde kullanılan “atlet” kavramı da bu anlayışla Eski Yunanlılardan kalma bir sözcüktür. Eski Yunancada “atlos” yarışma anlamında kullanılmaktayken, “atlon” kelimesi yarışma sonrasında elde edilen ödül anlamında kullanılmaktaydı. Yarışma kelimesine karşılık gelen “atlos” kelimesinin sıfatı olan “atlios” kelimesi yarışırken güçlükler yaşayan, bu güçlükler ile açığı çeken ve yarışmanın neticesinde bitkin halde kalan kişi anlamındadır (Erdemli, 1990, s. 12).

Spor kavramının tanımlanması toplumsal yapının değişimi ile birlikte değişmiştir. Klasik tanımlama ile spor, vücudun bütününe koordineli bir şekilde hareket etmesi ile yapılan, rakipler ile mücadelenin bulunduğu ve bu mücadele için yapılan yarışmalar ve yarışmalar öncesindeki idmanlar, belirli kurallar çerçevesinde toplu veya bireysel olarak yapılan, yarışmanın olduğu, bireyin zihinsel ve bedeni olarak gelişimini sağlayan eğlenceli bir uğraştır (Morpa Ansiklopedisi, 1996, s. 216). Günümüzde ise spora verilen anlam ile sporun özü arasında farklılıklar oluşmaya başlamıştır. Bireydeki saldırganlık duygusu ile ilişkilendirilerek yapılan bir tanımlamaya göre de spor, insanın yaratılışından gelen saldırganlık duygusunun boşaltılmasını sağlayan, onun saldırgan duygularla beslenen iradesini kontrol altında almasını sağlayan bir etkinliktir (George, 1979, s. 9).

Beden eğitimi ve spor bireyin birçok yönden gelişimini sağlayan; fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişiminde rol alan bir olgu, bir disiplindir. Çok yönlü gelişimi

sağlaması nedeniyle beden eğitimi; eğitim, öğretim amaçlarının tümüyle gerçekleşebildiği hemen hemen tek alan niteliğindedir (Gülüm, 2008).

Yavaş ve İlhan 1997 yılındaki çalışmasında beden eğitimi ve sporu büyük kasal faaliyetler aracılığı ile kişinin bedensel, ruhsal, sosyal bütünlüğü etkilemeden kişiyi toplum yararına en iyi şekilde geliştirme eğitimi olarak tanımlamıştır (Yavaş ve İlhan, 1997).

Spor kelimesi, İngiliz aristokrasisinin konuşma dilinden kaynaklanmıştır. Eğlence, eğlenme, oyalanma anlamına gelmektedir. 18. yüzyıl ortalarından itibaren İngiltere’de fiziksel aktivitelerin o zamana kadar bilinmeyen performans, rekabet ve rekor prensiplerini kapsayan yeni bir türü ortaya çıkararak gelişmeye başlamış ve İngilizler bunu spor olarak tanımlamışlardır (Bohus, 1986, s. 65).

Spor (Sport) kelimesi, İngiliz aristokrasisinin konuşma dilinden olup, anlamı, boş zamanları değerlendirmek için yapılan vücut ve kafa eğitimi ile birlikte eğlence sağlayan hareketlerdir. Bu kelime, Latince “disportarc” veya “departac” dan gelmekte olup anlamı ise hareket halinde olup taşıma ve alıp götürmedir (San, 1990). Keten, spor kavramını tanımlarken konuya yarışma ve yarışmanın sonucunda elde edilen başarı olarak bakmıştır. Ona göre insan spor yaparak doğa ve sosyal yapı ile mücadeleye girmekte, bu mücadele onun kişiliğini güçlendirmekte ve yarışmaya olan isteğini arttırmaktadır. Bu mücadele isteği ayrıca bireyin ruhen ve fiziksel olarak dengeye gelmesini sağlamaktadır (Keten, 1974).

Erkal’a göre (1982, s. 119), “spor, ferдин tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.” Spor, belirli bir branş dahilinde yapıldığında belirli kurallara ve özelliklere göre oynanmaktadır. Spor branşının türüne göre estetik, fizyolojik, teknik bazı özellikler gerektirmektedir. Birey bu özellikleri içerisinde barındıran spor branşını yaparken yarışma ve kazanma isteğini tatmin etmektedir (Aracı, 2001, s. 26-32).

Sporun temelinde “üstün teknik ve fiziksel iş kapasitesi ile estetiğe ve başarıya ulamsak” yatmaktadır. Spor, teknolojik ilerlemenin etkisiyle ve bunlara bağlı olarak

daha geniş boyutlara ulaşmak, boş zaman etkinliğinden kaynaklanan ve bu şekilde gelişmiş, belli kurallara göre düzenlenmiş, sonunda kaybetme veya kazanma, maddi ve manevi kazanç elde etmek için yapıla gelen toplumsal bir olay görüntüsündedir (Atlı, 1986, s. 1).

Aracı'ya (2001, ss. 26,32) göre spor;

- Bireye liderlik özelliği kazandırırken, aynı zamanda hoşgörülü olmayı, başka bireylerin iyi hareketlerini öne çıkartarak takdir etme özelliği kazandırır,
- Kurallara ve başkalarının haklarına riayet ederek kendini kontrol etme yeteneği kazanır,
- Sağlıklı yaşam için spor yapma alışkanlığı kazandırır,
- Çalışırken ve dinlenirken ölçülü ve dengeli olmayı öğretir,
- Güne daha istekli, pozitif başlamayı sağlar,
- Bireyin sorumluluklarının bilincinde olmasını sağlar,
- Toplumsal bilinç ile hareket etmeyi öğrenerek, sosyal sorumluluklarını yerine getirmeyi öğretir.

Spor kavramına ilişkin olarak geliştirilen tanımları beş ana başlıkta toplamaktadır (Fişek, 1985, ss. 5-8).

İlk tanımlamaya göre spor, insanın yaradılışından gelen özelliklerden biri olan saldırgan tutumu sağlıklı ve barışçı bir şekilde gidermesini sağlar. Bu tanım saldırganlık üstüne kurulmuştur ve en büyük yanlısı insanın doğuştan güdüsel olarak saldırgan olacağıdır. Halbuki saldırganlık doğuştan değil, yaşanan tarih ve toplumdan kaynaklanmaktadır. İkel toplumlarda yaşamda kalabilmek için hayvanlara yönelik saldırılar, doğuştan gelen dürtüler değil, özellikle yeme içme ihtiyaçlarından ve sonradan öğrenilen dürtülerdir.

Spor kavramının ikinci tanımında dikkati çeken çocukları disiplin altına alma kavramının olmasıdır. Bu tanıma göre spor, milattan önce 3000'li senelerde İngilizler çocukların bedeni ve ruhsal sağlıklarını korumak ve onları disiplin altında tutmak için kullanılan bir araç olarak tanımlanmıştır. Bu tanım şüphesiz iyi niyetlidir fakat sadece katılmak ilkesi güden bu tanımda, kazanmak önemli değildir. Günümüzde rekorların kırıldığı bir ortamda kazanmanın çok daha önemli olduğu düşünülürse, bir yerde kitle sporu özelliği taşıyan bu tanımın yarışmacılık ve kazanmak ilkelerini göz ardı etmesi büyük eksikliğidir.

Spor kavramının üçüncü tanıma göre, devletler vatandaşlarını savaş şartlarına hazırlamak ve savaşa her an hazır halde tutmak için bir araç olarak sporu kullanmışlardır. Burada sporun gerçek amacı insanları savaşa hazırlamak. Bu tanımın en büyük yanlışı sporun özüne ters düşen savaşın, siyasetin ve şovenizmin ön plana çıkarılmasıdır. 1810'lerde Ludwig Jahn tarafının öncülüğü yapılan bu tanım, yıllar sonra üstün ırk mücadelesi başlatan Jolf Hitler görüşünün de hazırlayıcısı gibidir. Günümüz spor tanımının içeriği hiçbir zaman böyle değildir.

Dördüncü tanıma göre spor, kitlelerin afyonu ve suspansuvarlı milliyetçiliktir. Bu tanımın en büyük yanlışı, sporun kitleleri uyutan bir afyon olarak ele alınışı ve ilk insanlardan başlayarak bütün toplumların ilgisinin sürekliliğinin tıpkı bir uyuşturucu bağımlısı gibi algılanışıdır. Günümüzde spor, böyle amaçlar için kullanılmamaktadır.

Son tanıma göre ise spor, oyun ile yarışmanın birleştiği, ağır kas çalışmasının gerektiği, mücadele ederek kazananların ödüllendirildiği ve yetenekli olanların yaptığı sürekli bir uğraştır. Bu tanım sadece fizyolojik ağırdı olup, işin toplumsal boyutunu ele almamıştır, fakat en az eleştiriye açık olanıdır.

Spor ve beden eğitimi kavramlarının başka bir tanımına göre spor eğitim ve sağlık ile ilgili faaliyetler olarak görülmüştür. Bu tanıma göre spor bireyin verimliliğini arttırmakta, ona toplumsal olarak ortak duygular kazandırmakta, mali açıdan daha sağlam olmasını sağlamamaktadır (Gülüm, 2008).

2.1.1. Eğitim ve spor ilişkisi

Eğitim bir süreçtir. Bireye bu süreç içerisinde ahlak, inanç ve yeni bir yaşam anlayışı verilmektedir. Birey bu yeni yaşam anlayışını estetik ölçülerde almakta ve sağlığını koruyacak davranışları kazanmaktadır. Eğitim ile bireye aktarılmak istenen değerlerin kazandırılması mümkündür. Organize eğitim bir taraftan bireyin, toplumun değer normlarına uyum sağlamasına hizmet ederken, diğer taraftan da bireyin arzu ve ideallerini, toplum dinamizmini olumlu etkileyecek şekilde formüle eder (Özmen, 1999). Bedensel gelişim ile zihinsel, sosyal, duygusal, gelişme arasında hayati bir bağıntı vardır. İlk çocukluk çağında motor faaliyetlerde bulunamayan çocuk, hiddet ve korkuya kapılacak ve bu hususta gelişmiş olan çocuk ise rahatça faaliyette bulunacaktır.

Spor çocukların birbiriyle ilişkilerini, zihni faaliyetlerini ve duygusal gerginliklerini etkiler. Keza duygusal durumları, fiziksel gelişimlerini etkileyecektir.

Eğitim faaliyetlerinde bu bağıntıların göz önünde bulundurulması gerekir. Çocuğun beden sağlığı ve gelişimi için yapılan yatırım, aynı zamanda sosyal, zihinsel ve duygusal gelişim için yapılan bir yatırımdır (Thomas, ve Coarl, 1982). Eğitim bireylere hayatın tekdüze bir şekilde olan benzerliklerini vermektedir. Kişi eğitim ile sosyal hayatın içerisinde olan ve genel kabul görmüş değerleri alabilmektedir. Eğitim ile bireyler daha bilgili ve daha dikkatli hale gelebilmektedirler. Yaşanan olaylara karşı daha dikkatle bakan birey, yaşadığı sorunlar karşısında zekasını kullanmayı öğrenir. İşte, spor eğitiminin de gayesi, fertlerin hem fiziki, hem psikolojik gelişmelerini sağlamak hem de onları sosyal hayata hazır ve yaratıcı kılmaktır. Spor eğitimi, diğer eğitim sekilerli gibi ferde hem statü sağlamakta hem de gelir seviyesini yükseltebilmektedir (Erkal, 1998).

Eğitimde direk yaşantılar ve dolaylı tecrübeler yoluyla öğrenme sağlanır. Yaşayarak öğrenmenin yanı sıra, soyut düşünceler aracılığıyla da öğrenme gerçekleşir. Yaşayarak öğrenme kolay ve kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır.

2.1.2. Okullarımızdaki beden eğitimi ve sporun genel amaçları

Spor ve beden eğitiminin amaçlarını genel çerçevesi ile aşağıdaki gibi sunmak mümkündür:

- Ülke geçmişimizde spor ile ilgili düşünceleri tam olarak kavrayarak, aktarabilmek,
- Vücuttaki tüm organların etkin bir şekilde çalışmasını sağlayabilmek,
- Kas ve iskelet sisteminin koordineli çalışmasını sağlayabilme,
- Duruş bozukluklarını giderme,
- Spor ile ilgili temel bilgileri alarak, sporu bir alışkanlık haline getirebilme,
- Beden eğitimi ve spora sanatsal açıdan bakabilme,
- Kültürümüzde bulunan oyunlar hakkında bilgi edinerek bu oyunları oynama becerisini elde edebilme,
- Milli duygularla hareket etmeyi öğrenme, milli bayramlar ve toplum için önemli günlere katılma isteğine sahip olma,

- Boş zamanları değerlendirmede sporun önemini kavrayarak, sporu bir yaşam tarzı haline getirebilme,
- İlk yardım ve sağlık ile ilgili temel bilgileri öğrenerek, bu konularda beceri sahibi olma ve gerektiğinde uygulayabilme,
- Doğaya karşı bilgili olabilme,
- Toplumsal açıdan uyumlu yaşamayı öğrenme, başkalarına saygılı olmayı, birlikte yaşamayı öğrenebilme,
- Sorumluluklarının bilincine vararak, toplumsal rollerini kavrayarak uygulayabilme,
- Hızlı karar verme yeteneğini kazanarak, kendine güven duymayı öğrenme,
- Kaybetmenin de olabileceğini öğrenerek, kazananı takdir etme, yarışmalarda dostça mücadele edebilme,
- Başkalarının haklarına saygı duyacak demokratik bir yaşam tarzını benimseme,
- Toplumun ortak mallarını kullanırken koruma bilincine erişme,
- Spor yaparken kullanılan araç gereçler hakkında bilgi sahibi olma (M.E.B., 1997).

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan programda beden eğitimi ve spor ile elde edilen beceriler kategorilere ayrılarak kişisel, ekonomik ve toplumsal faydaları açısından ayrı ayrı ele alınmıştır.

Kişisel yönden yararlar:

- Fiziksel ve ruhsal açıdan sağlıklı olma, sağlıklı hali koruma,
- Bedensel, ruhsal ve duygusal olarak günlük yaşama uygun bir vücut yapısı kazanma,
- Kas ve iskelet sisteminin gelişiminin sağlanması ve buna bağlı olarak estetik bir duruş kazanma,
- Sakatlanmalar ile ilgili bilgilere sahip olarak, kendisi ve çevresine gerektiğinde kullanabilmek için temel ilkyardım bilgisine sahip olma,
- Hayatını belli bir disiplin içerisinde yaşayan, kişilik özellikleri oturmuş, iyi ahlaklı ve karakter sahibi birey olma,
- Sportmen davranışları kendi davranışları içerisine katarak sağlıklı davranışlar sergileme,

- Serbest zamanlarını verimli değerlendirme alışkanlığı kazanma,
- Kültürel bir bilinçle değerlerine duyarlı hale gelme,

Toplumsal yönden yararlar:

- Savaş ve barış şartlarına vatandaşların hazır hale getirilmesi,
- Toplum oluşturulan bireylerde sosyal sorumluluk anlayışını geliştirmek,
- Toplumsal sorumluluk geliştirmek,
- Bireye liderlik özellikleri kazandırmak,
- Kanunlara, örf ve adetlere saygılı olunması konusunda bilinç oluşturmak
- Sporun mücadele etme ve yenildiğinde başkalarını tebrik etme gibi etkilerinden dolayı başkalarının haklarına saygılı olmayı öğrenmek
- Diğer bireylerle işbirliği içerisinde çalışarak kolektif yaşam tarzını benimsemek,
- Toplum tarafından kabul değerlere saygı ve uyma konusunda bilinçlenmek.

Ekonomik yararlar:

- Yaratıcı fikirler ortaya koyarak daha üretici bir yapı oluşturmak,
- Çalışanlarda görev bilincini oluşturmak
- İş hayatında verimliliği arttırmak
- Toplumun tamamına ait olan devlet mallarını koruma bilincini oluşturmak,
- Enerji kaynaklarının önemini bilincine varmak,
- Sosyal sorumluluklarının bilincinde davranmayı öğretmek (G.S.B.E.G.M., 1973).

2.1.3. Beden eğitimi ve sporun amacı

Beden eğitimi ve spor derslerinin amacı öğrencinin fiziksel gelişimini sağlamaktır. Bu derste yapılacak olan spor etkinlikleri ile öğrencinin hareket kabiliyeti arttırılabilmektedir. Öğrencinin hareket kapasitesinin yükseltilmesi, onun öğrenme yeteneğini de arttırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi ve sporun öğrenci eğitiminin önemli bir parçası olduğunu söylemek mümkündür. Amaçlar, arasında bir paralellik bulunan her iki eğitim, bir bakıma, birbirini tamamlayıcı bir nitelik taşıyor (Yavaş ve İlhan, 1996).

2.1.3.1. Kişilik yönünden

Sağlıklı ve mutlu yaşayabilmek, verimli olabilmek için bedenen sahip olması gereken özellikleri ve alışkanlıkları kazanır. Eğitilmiş kişi düşünen kişidir. Bu beden eğitimi ve spor görmüş kişi içinde geçerlidir. Bilim, şimdi düşünceye sadece zihinsel bir olay değil, bütün bedeni kapsayan bir olay olarak bakmaktadır. Ruhsal ve zihinsel yönü de buna bağlı olarak gelişir. Öğretmen çocuğun gelişimi sırasında çevresinden aldığı özellikleri öncelikle ve özen göstererek incelemelidir. Onun sağlıklı olması, çalışmalara istek duyması ve çalışmalardan zevk alabilmesi, olumlu bir eğitim için gereklidir. Bu amaçla kişilik; zekâ, karakter ve beden yapısının bir bileşimi olarak düşünülmelidir (Yavaş ve İlhan, 1996).

2.1.3.2. Bireysel yönden

- İyi ahlak ve karakter sahibi olmayı,
- Sağlığını korumayı, tüm temizlik alışkanlıklarını benimsemeyi,
- Kendine güven ve sorumluluk duygusunu kazanmayı,
- Boş zamanlarını oyun, yarışma ve buna benzer çalışmalarla değerlendirmeyi, çevresine yararlı olmayı,
- Doğadaki canlı cansız varlıkları sevmeyi ve korumayı,
- Bütün çalışmalarda kendi başarısı ile övünmediği gibi, başkalarının başarısını da küçümsememeyi, tersine övgü ile karşılamayı,
- Bu tip yararlı aktiviteler sonucu gerekli bilgi, davranış ve becerilerle mutlu olarak hayatını sürdürmeyi amaç edinir (Yavaş ve İlhan, 1996).

2.1.3.3. Toplumsal yönden

- Vatanına, ulusuna bağlı olmayı, elverişli durumlarda bu değerli varlıkları tanıtmaya çaba göstermeyi,
- Ailesine öncelikle değer vermeyi, aile bireylerine karşı sevgi, saygı ve hoşgörülüğün temel koşullarından biri olduğuna inanmayı,
- Evinde, okulunda, tüm çevredekilere karşılık beklemeden yardım etmeyi,
- Çoğunluk kararlarına saygılı olmayı,

- Kız ve erkek ilişkilerinde arkadaşlığı ön planda tutmayı amaç edinir.

Beden Eğitimi ve Sporun kişilik yönünden, değişik özelliklerinden yararlanarak bireye kazandırılacak ‘Değerler’ sırasıyla:

- Arkadaşlık,
- Dostluk,
- Doğruyu Görüş,
- Kendine Güven,
- Kurallara Uyma,
- Disiplin,
- Karşılıklı Saygı,
- İlişkilerde Doğruluk,
- Çevreye Yarar,
- Sağlığı Koruyabilme ve Temizlik,
- Dostluk İçinde Karşılaşma Yapabilme olacaktır.

Beden Eğitimi ve Sporun kişilik yönünden kazandırdığı davranış değişiklikleri ise:

- Günlük yaşayışın gerektirdiği koşma, atlama, sıçrama, tutma, çekme gibi hareketleri yapma,
- Hareketler için kas, eklem ve organ gelişimi ile koordinasyon sağlama,
- İyi duruş alışkanlığı kazandırma,
- Çalışma sonunda temizliğe özen gösterme alışkanlıkları olacaktır (Yavaş ve İlhan, 1996).

2.1.3.4. Toplumsal yaşamda sporun önemi

Teknoloji her geçen gün insan hayatına daha çok girmektedir. Günlük hayat içerisinde kullanılan birçok eşya teknoloji sayesinde öncekine nazaran daha fazla işi kolaylıkla yapabilmektedir. İnsanlara hizmet vermekte olan birçok kurumda da eskiden insan eliyle yapılan birçok iş artık teknolojik aletler yardımıyla insana ihtiyaç duyulmadan yapılabilmektedir. Teknolojik gelişmeler bir taraftan insan unsuruna olan ihtiyacı azaltıp işsizliğe yol açmakta, diğer taraftan da insanların teknolojik aletleri edinme isteğinden dolayı yüksek seviyede harcamalar ve tüketim eğilimi başlamıştır. Ayrıca köylerde

yaşayanlar daha iyi yaşam imkanı olduğunu düşündükleri şehirlere yönelmekte, bu da hızlı bir kentleşme, beton binaların arasında hızla devam eden bir yaşam biçiminin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. İnsanlar artan harcamalarını karşılayabilmek için yoğun bir şekilde çalışarak kendilerine eskisinden daha az zaman ayırmaya başlamışlardır (Koç, 1994). Teknolojik gelişmeler ve kentleşme insanların sosyal ve iş yaşamlarının da tarzını değiştirmiş, insanlar daha stresli ve hareketsiz bir hayat tarzı oluşmuştur.

Daha önceki zamanlarda kendilerine ait işlerde kendi üretimini yaparak, kendi ailesine yetecek kadar üreten ve kazanan insanlar, kendi topraklarını terk edip büyük şehirlerde yaşamaya başladıkça hayattan daha az zevk alır hale gelmişlerdir. Bir makineye benzeyen düzen içerisinde kaybolan insanlarda belirsizlikler gerilimli bir yaşam şekli oluşmuştur. Çevresine hatta kendisine bile yabancılaşan insanlar stres kaygı gibi psikolojik sorunları daha çok yaşar olmuşlardır.

Teknolojik gelişmeler, kentleşme ve bunlara bağlı olarak durağan yaşam tarzı, insanların hareketli hallerinin iyice azalmasına sebep olmuştur. Teknolojik aletlerin kolaylaştırdığı günlük hayat, insanların hareket etme gereksinimi duymamalarına sebep olmuştur. Bu hareketsiz yaşam tarzı, insanların vücutlarının hareketsiz yaşama alışmasına ve hareket kabiliyetlerinin azalmasına sebep olmuştur. Daha önceden insanların yaptıkları ağır işleri bile artık iş makineleri yapmakta, insanlara eskisi kadar iş düşmemektedir. Ağır işlerin makineler tarafından yapılması insanlara kolaylık gibi gelse de aslında bu durum insan vücudunun doğası ile uyumlu bir durum değildir. İnsan vücudunun her yerinin düzenli ve devamlı bir harekete ihtiyacı vardır. İnsan vücudunda bulunan sistemlerin koordineli, düzenli ve dengeli bir şekilde çalışabilmesi için harekete ihtiyacı bulunmaktadır (Koç, 1994).

Kent yaşamının hareketli, hareketli olduğu kadar da durağan, insanların hareket kabiliyetini düşürücü yapısı bireylerde hep bir arayışa sebep olmuş, insanlar bir arada olma ihtiyaçlarını kurdukları dernek, vakıf, kulüp gibi kitle örgütleri ile gidermeye çalışmaktadırlar. Bu örgütler insanların kendilerini güvende hissetmesini sağlayarak, onların kültürel ve sosyal etkinliklere katılmalarına yardımcı olmaktadır. İnsanlar tarafından kurulan spor kulüpleri de bu şekildedir. İnsanların hareket etme arzusu ile

oluşturdukları spor kulüpleri insanları bir nebze olsun hareketsiz yaşamdan kurtarmaktadır.

Hızlı kentleşmeye bağlı olarak beton yapıların içerisinde yaşamak zorunda kalan insanlar doğadan, doğanın verdiği huzur ve zevkten uzaklaşmışlardır. Yeşil alanlardan uzaklaşan insanlar, spor etkinliklerinden de uzaklaşmışlardır. Günlük yaşamdaki olumsuzluklar, insanların kaygı içerisinde yaşamaları, onları durağan, hareketsiz bir yaşam tarzına yöneltmiştir. Spor insanların bu eksikliğini giderecek en etkili uğraştır. Spor ve beden eğitimi ile toplumları bir arada tutmak mümkün olmaktadır. Bir taraftan yalnızlığını gidererek yeni insanlarla tanışmak, diğer taraftan da vücudun gereksinimi olan hareketlerin yapılabilmesi spor etkinlikleri ile gerçekleştirilebilmektedir.

Spor bireyin kendini kanıtlamasını ve toplum içerisinde öne çıkmasını da sağlamaktadır. Birey, sportif becerilerini kullanarak yapacağı spor etkinliklerindeki başarılarıyla toplumun dikkatini çekerek, beğenisini kazanabilmektedir. Sporda elde edilen başarıların sınırı bulunmamaktadır. Sporu yapanlar da izleyenler de sportif başarıların sürekli yükselmesini beklemektedirler. Sportif etkinlikleri yapan insanların vücutlarının bir hareket kapasitesi bulunmakta olmasına rağmen, daha başarılı olabilmek için insanlar sürekli çalışarak hep daha ileriye, daha yükseğe ulaşma isteği ve çabası içerisinde girmektedirler.

Spor branşlarında elde edilen her başarılı sonuç aslında o gün için imkansızın başarılması anlamına gelmekteyken, daha sonraki zamanlarda o başarının üstüne çıkacak yeni bir başarı eski başarılı skorun aslında başarılabilir olduğunu hatta yeni başarıdan da daha iyisinin yapılabileceği fikrinin oluşmasını sağlamaktadır. Böylesi bir ilerlemenin sağlanması yeni antrenman teknikleri, yeni öğrenme metotları ile mümkün olabilmektedir. Bu tür imkansız sayılan başarıları elde edebilmek için sporun dürüstlüğü ile bağdaşmayacak doping gibi hilelere yönelen sporcular olmasına karşın, birçok sporcu daha çok antrenman yaparak sportif becerilerini yükseltmekte ve sürekli daha iyisini yapmaya çalışmaktadırlar.

İçerisinde yarışma olan spor branşları insanları baskı altına almakta ve bu baskılardan dolayı sporcular sportif başarılarını üst seviyeye yükseltebilmek için illegal yollara sapabilmektedirler. Sporcuların bu tür illegal davranışlar sergilemeleri spor ahlakı ile uymadığı gibi aynı zamanda spor izleyicisinin de uzaklaşmasına sebep olmaktadır.

Spor kulüplerinde sadece sporcular bulunmamakta aynı zamanda antrenörler ve yöneticiler de bulunmaktadır. Sporcular, antrenörler ve yöneticilerin hepsi de sportif başarı elde etmek istemektedirler. Fakat bu başarıyı spor ahlakına sığmayacak şekilde yapılmaması gerekmektedir. Kulüp yöneticileri ve antrenörler de sporcularını bu tür hareketlere yönelmelerini engellemeye çalışırlar.

Sporcunun yaşamının önemli bir bölümü yapacağı spor etkinliklerine hazırlanmak için geçmektedir. Yaptığı spor dalına göre farklı teknik özellikleri öğrenmesi ve en iyi şekilde uygulaması gereken sporcu, rakiplerinden daha iyi hale gelebilmek için sürekli çalışarak hareket kabiliyetini yükseltmek durumundadır. Bunu yapmayan sporcunun hareket kabiliyeti her geçen gün daha geriye düşecektir.

Yukardaki açıklamalarda da Toplum açısından sporun önemi yadsınamayacak kadar fazladır. Sadece insanların hareket etme isteklerini yerine getirmesi değil, aynı zamanda ahlaklı olmayı, birlikte yaşayarak başkalarının haklarına saygılı olmayı, kazananı kötülemeyip onu tebrik etmeyi öğrenmektedir. Bu sebeple spor kavramı bütün bilim dalları tarafından dikkate alınması gerekmektedir (Koç, 1994).

2.2. Çocuklarda Psikomotor Gelişim

Gelişme genel anlamda olumlu yönde ilerlemeye işaret eden bir süreçtir. Gelişim ilk kez biyolojide kullanılmıştır. Bu alanda gelişme organizmanın doğal olarak yapı ve hacminde gözlenebilir biçimde büyüme ve farklılaşma anlamındadır. Farklılaşma sürecinde organizma belli zamanlarda olgunlaşarak belli fonksiyonları yerine getirir. Örneğin embriyo döneminde 7-8 haftalık organizmanın baş kuyruk, sinir sistemi ve bazı iç organları oluşmaya başlar. Fetus döneminde organizma bebek şeklini alır. Gelişme farklılaşmanın yanında bütünleşmeyi de gerektirir. Sistemler kendi içinde bütünlük oluşturur ve birbirleriyle ilişkili olarak çalışır. Biyolojik olarak büyüme ve olgunlaşma 18-20 yaşlarına kadar devam eder. Boy uzar, kaslar kemikler büyür olgunlaşır. Orta yaşlarda boy uzaması durur ama kemikler kalınlaşır. Yaşlılıkta ise kemiklerde erime görülür, birey küçülmeye başlar.

Davranış bilimlerinde gelişme bir sistem olarak düşünülür. Algılama ve düşünme yeteneği, algıları duygularla yorumlama ve hissetme yeteneği, duygu ve düşünceleri ifade etme yeteneği bu sistemin parçalarıdır. Parçalar kendi içlerinde dinamik birer

güçtür. Birbirleriyle bağıntılı bütünlük içinde iş görür, bireyin çevresiyle etkileşimini sağlar. Bu bağıntıdaki ilerleme gelişmedir. Örn; 1-2 haftalık bebek sesin geldiği yöne doğru bakar ama tepki gösteremez çünkü görme organları yeteri kadar gelişmemiştir. 5-6 aylık bebek sesin geldiği yöne bakar, konuşan insanı görür. Eğer onu tanıyorsa gülümser, yüz kaslarında gevşeme olur. Bir öğrenci ortaokulda anlayamadığı ya da anlayıp ifade edemediği bilgileri lisede algılar-yorumlar-ifade eder duruma gelir. Bu olgu öğrencinin algılama düşünme hissetme ve ifade etme yeteneğindeki gelişmeyi gösterir. Davranışların gelişmesinde büyüme ve olgunlaşmanın yanında öğrenmede önemli bir etkidir.

Görüldüğü gibi gelişme geniş bir kavram olup büyüme ve yapı değişikliklerini içine alır. Alaylıoğlu ve Oğuzkan gelişme kavramını bireyin yeni özellikler kazanması, etkinlik ve görev bakımından daha ileri seviyelere yükselmesi şeklinde ifade etmişlerdir. Baymur'a göre gelişme; bilimsel ve geniş anlamda organizmada döllenmeden hayatın sonuna kadar meydana gelen devamlı ve sürekli değişikliklerdir. Gelişimde bedensel, duygusal ve zihinsel değişimler bütünlük göstererek değişirler. Kısacası gelişme devamlı yeni davranışlar edinme ve bu davranışları daha önce kazandığı davranışlarla bütünleştirme süreci olarak ifade edilebilir (Kalkavan, 2001, s. 12).

2.2.1. Psikomotor gelişim dönemleri

Çocuklarda motor gelişim temelde hareketlere ilişkin davranışlardaki değişim yoluyla belirlenir. Biyolojik ve çevresel faktörlerin etkisiyle çocukların hareketlerinde ortaya çıkan gelişme farklılıkları ve performans değişimleri ancak gözleyerek anlaşılabilir. Bu nedenle motor gelişim sürecini incelemenin başlıca aracı hareket yeteneklerinin gelişmesinin izlenmesidir. Diğer bir tanımla motor gelişimin süreci gözlenebilir hareketler yoluyla incelenebilir. Hareket, psikomotor gelişim sürecini incelemeye bir araç olduğuna göre, psikomotor gelişimi incelemenin tek yolu hareket yeteneklerinin sıralı ilerlemesini yaşam boyunca gözlemektir. Genel olarak bilim adamları psikomotor gelişimin dört döneme ayrılarak incelenebileceğini ileri sürmektedirler (Kalkavan, 2001, s. 48).

Bunlar refleks hareketler dönemi, ilkel hareketler dönemi, temel hareketler dönemi ve spora ilişkin hareketler dönemidir.

2.2.1.1. Refleks hareketler dönemi

Refleks hareketler yaşlarına ve nörolojik yapılarına bağlı olarak değişik derecelerde tüm fetuslarda ve yeni doğmuş bebeklerde görülür. Yeni doğan bebeklerde hareketlerin çoğu istem dışıdır ve davranışların çoğu omurilik ve orta beyin merkezinden idare edilmektedir. Ortaya çıkan refleks hareket şeklindeki davranışlar bebeğin ilk motor tepkileri ve ilk bilgi edinme kaynaklarıdır. Refleks hareketler, vücudun çeşitli dış uyarılara gösterdiği istem dışı tepkilerdir. Bu istem dışı hareketler daha sonraki motor gelişim ve sistemli hareketlerin temelini oluşturur. Refleks hareketler aracılığı ile bebek yakın çevresi hakkında bilgi toplar ve bedenini tanır.

Refleks hareketleri dönemi iki evrede incelenir; bilgi toplama ve bilgi çözme evresi. Doğumdan önce başlayarak doğum sonrasındaki dördüncü aya kadar devam eden süreye bilgi toplama evresi denilmektedir. Bu evrede olan bebek, besin arama, etrafı hakkında bilgi edinme gibi gereksinimlerini refleksleri ile sağlamaktadır.

Bilgi çözme evresi, bebeklik döneminde yaklaşık dördüncü ayda başlayan bu evrede üst beyin merkezlerinin gelişimine bağlı olarak refleksler giderek yasaklanır. Refleks hareketlerinin incelenmesi bebeğin merkezi sinir sisteminin gelişimine ilişkin bilgi verir (Kalkavan, 2001, s. 48).

– Refleks türleri

Genel olarak refleks hareketler birincil refleksler ve duruşa ilişkin refleksler olmak üzere iki grupta incelenebilir.

– Birincil refleksler

Bilgi toplama, beslenme ve korunma kökenlidir. Bu refleksler bebeğin yaşama devam edebilmesi, beslenebilmesi ve korunması bakımından önem taşırlar. İlkel refleksler doğum öncesi yaşamda ve yaşamın ilk yılında görülürler. Fetus ve yeni doğmuş bebekte görülen ilkel reflekslerin bazıları aşağıda verilmiştir.

Yakalama ve sarılma refleksi (Moro ve Startle), sırtüstü durumda olan çocuğun bulunduğu yüzeye çocuğa hissettirecek şekilde vurulması durumunda çocuğun elleri ve kolları ile sanki birini kucaklıyormuş gibi istemsiz hareketler ortaya koymasındır. Kollar tıpkı bir satılma hareketi gibi önce iki yana açılır ve daha sonra sanki sarıldığı şeyi göğsüne bastırıyormuş gibi hareket eder. Çocuğun bulunduğu yüzeye vurulması

sonrasında gösterdiği bu refleks onun yaşadığı korkuya karşı verdiği bir tepkidir (Özer, 1998, s. 99).

Arama ve emme refleksi (Search and sucking), bebeğin dudaklarına ya da dudaklarının yakınında bir bölgeye hafifçe dokunulduğu zaman bebek başını uyarının geldiği yöne doğru çevirir. Uyarı doğrudan dudaklara uygulandığında bebek dudaklarını büzüp, azgını açıp emme hareketi yapar.

El-Ağız refleksleri (Hand-Mouth), palmar-mental refleks bebeğin avuç içinde dokunulduğu zaman çene kaslarının kasılması ile gözlenir. Palmar-Mandibular refleks ise her iki elin avuç içinde dokunulduğu zaman ağzın açılması, gözlerin kapanması ve basın öne eğilmesi olarak gözlenir.

Avuç içi yakalama refleksi (Palmar Grasping), avuca yapılan hafif bir uyarı ile nesnenin sıkıca kavrandığı görülür. Uyarı emme sırasında verilirse kavrama daha güçlü olur. Babinski ve plantar yakalama refleksi (Babinski & Plantar Grasp), bebeğin ayak tabanına dokunulduğu zaman ayak parmaklarını açması; Plantar refleks ise ayak tabanına dokunulduğunda parmaklarını kapamasıdır. Sinir sisteminin gelişmesiyle Babanski refleks yerine Plantar yakalama refleksine bırakır. Asimetik ve simetrik tonik boyun refleksi, çocuk sırtüstü yattığı zaman genel olarak başı bir yöne dönük, bir kolu uzanmış diğer kolu bükülü, yani asimetrik pozisyonundadır. Simetrik refleks ise, bebek oturur pozisyonunda desteklenirken gözlenebilir. Başın boynun eğilmesi, kolların kendine doğru çekilmesi ve bacakların gergin pozisyona getirilmesi belirgin özelliğidir (Kalkavan, 2001, s. 52).

– Duruşa ilişkin refleksler

Labyrinthine righting refleks ile bebek, başı yanlara, arkaya veya öne doğru eğildiğinde başını dik hale getirmeye çalışmaktadır. Bu refleks bebeğin başını dik tutabilmesinde ve duruşunda önemli rol oynar.

Çekme refleksi (pull-up), bebek dik bir pozisyonda otururken bir ya da iki elinden tutarak geriye doğru eğildiğinde kollarını bükerek kendini ileri doğru çekip dik pozisyona gelmeye çalışır (Kalkavan, 2001, s. 52).

Paraşüt ve propping refleks, genel olarak karşı bir güce karşı kol ve bacakların karşı korunma hareketidir. Korunma refleksinde görsel bilgi (visual 51 informasyon)

kullanıldığından karanlıkta oluşmaz. Bebek havada dik pozisyondayken ani olarak yere bırakıldığında bacaklarını gerginleştirip yana doğru açması paraşüt refleksi olarak adlandırılır. Propping refleksi oturur durumdaki bebeğin dengesi bozulunca bacaklarını gerginleştirip yanlara doğru açması şeklinde görülür. Boyun ve gövde çevirme refleksinde (Neck and body righting), bebeğin başının farklı bir yöne doğru dönmesi halinde bebek göstereceği refleksle kalçasını, bacaklarını ve gövdesini başının döndüğü tarafa doğru döndürmektedir. Yüzüstü pozisyonda yatan bebeğin topuğuna dokunulması durumunda sürünme refleksi (Crawling) ile bebek bacaklarını ve ellerini kullanarak sürünmeye başlar. İlkel adımlama refleksinde (Primary stepping) bebek, kendini öne doğru atarak yürümeye çalışır. Yüzme refleksinde (Swimming) ise bebek suya düz olarak konulduğunda kollarını ve bacaklarını büküp gererek yüzmeye çalışmaktadır (Kalkavan, 2001, s. 53).

2.2.1.2. İlkel hareketler dönemi

İstemli hareketlerin ilk biçimi ilkel hareketlerdir ve ilk iki yılda görülürler. İlkel hareketler olgunlaşma ile belirlenir ve sıralı bir görünüm takip ederler. Bu sıralama normal şartlarda değişmemekle beraber hareketlerin ortaya çıkış hızlarında çocuklar arasında kalıtım ve çevre faktörlerinden kaynaklanan farklılıklar görülebilir.

İlkel hareketler baş, boyun ve gövde kaslarının kontrolü gibi stabilize hareketleri ile uzanma, yakalama bırakma gibi manipülatif hareketler ve sürünme, emekleme ve yürüme gibi lokomotor hareketleri kapsar (Özer ve Özer, 1998, s. 102).

2.2.1.3. Temel hareketler dönemi

Temel hareketler dönemi 2–6 yaşlar (ilk çocukluk) arasında gözlenir. Bu dönemde motor gelişim yoğundur. İkinci yılın sonunda, çocuk, bebeklik döneminde gelişen ilkel hareketlerde ustalaşır. Bu hareket yetenekleri, temel ve sporla ilişkin hareketlerin gelişimine temel oluşturur. Bu dönem öncelikle çeşitli lokomotor, dengeleme ve manipülatif hareketlerin birbirinden bağımsız olarak, daha sonra birlikte, yeterli bir biçimde nasıl kullanılacağına keşfedildiği bir dönemdir (Mengütay, 2005, s. 31).

Temel hareket becerilerini geliştiren çocuk, çeşitli uyaranlara çok yönlü olarak nasıl uyum sağlayabileceğini öğrenir hareketlerindeki akıcılık ve kontrol artar. Bu dönemde becerilerin geliştirilmesi üzerinde ısrarla durulmalıdır.

– Başlangıç evresi

Bu evre genellikle 2–3 yaşlar arasında çocuğun temel hareketleri yapmadaki ilk amaçlı çabalarını içerir. Hareket kaba formundadır ve genelde atlanılan veya düzgün sırada olmayan parçalardan oluşur. Vücudun abartılı ya da kasıtlı biçimde kullanılması ve hareketlerin akışında, koordinasyonunda yetersizlik; bu dönemde hareketlerde gözlenen temel eksiklerdir. İki yaşındaki bir çocuk genellikle lokomotor, manipülatif ve dengeleme hareketlerinin başlangıç evresindedir. Ancak, bazı çocuklar bazı hareket guruplarında bu düzeyin üstünde olabilirler (Kalkavan, 2001, s. 59).

– İlk evre

Çocuklarda 4–5 yaşları arasında görülen bir geçiş evresidir. Genel olarak daha kontrollü ve ritmik koordinasyonu olan temel hareketlerden oluşur. Hareketin zamana ve mekâna ilişkin elemanları daha koordinelidir. Bir önceki döneme göre gelişmiş koordinasyona rağmen hareketlerde abartma veya sınırlama hala vardır. Normal zeka düzeyinde ve fiziksel fonksiyonları yerinde olan birey, olgunlaşma süreci ile ilk evreye gelebilir. Ancak bu dönemde düzeltmeye yönelik hareket eğitiminin eksikliği veya yokluğu, bazı hareket formları bakımından bireylerin ömürlerinin sonuna kadar bu evrede kalmalarına neden olabilir (Özer ve Özer, 1998, s. 125).

– Olgunluk evresi

Olgunluk evresinde yani 5–7 yaş aralığında olan çocuklarda yapılan hareketler kontrollü ve koordineli olmaktadır. Çocukların ve yetişkinlerin hareketlerine bakıldığında, çoğunun temel hareket yeteneklerine olgunluk evresinde ulaşmadığı görülür (Kalkavan, 2001: 59). Çocukların bazı hareketleri yapabilmelerinde çevrelerinden gelen etkenlerin rolü olmakla birlikte, çocuk kendisini olumlu yönde motive edecek unsurlara ihtiyaç duyar. Bu unsurların olmayışı bu dönemde etkili olabileceği gibi çocuğun daha sonraki yaşlarında da etkili olabilmektedir (Özer ve Özer, 1998, s. 126).

2.2.1.4. Spora ilişkin hareketler dönemi (7–14 yaş)

Spora ilişkin hareketler dönemi temel hareketler döneminin bir uzantısıdır. Sporla ilişkin hareket becerisi herhangi bir spor dalının özel ihtiyaçlarına uyarlanmış olgunluk düzeyinde temel hareketlerdir. Kişinin temel hareket kalıpları olgunluk düzeyinden sonra çok az değişir, ancak fiziksel yetenek düzeyi bir spor dalı ile uğraşısının yarışma sporuna mı, reaksiyonuna mı yöneleceğini belirler. Üst düzeydeki becerilerde kesinlik, kontrol, hız gibi becerinin biçimine yönelik farklılıklar görülürse de temel değişmez. Performans düzeyindeki artış kuvvet, dayanıklılık, sürat ve koordinasyon gibi artan fiziksel yeteneklerle açıklanabilir. Bir önceki dönemde amaç olan temel hareketler bu dönemde çeşitli becerileri yapmada araç haline gelirler. Yani bir önceki dönemde ayrı ayrı geliştirilen temel lokomotor, manipülatif ve stabilite hareketleri olgunlaşmış birleştirilerek yeni bir beceride kullanılırlar. Örneğin, temel lokomotor hareketlerinden hoplama ve sıçrama, iple birlikte hareket edilen ve dengeye ihtiyaç duyulan ip atlama hareketinde bütünleştirilir. Bu dönemde becerilerin ne ölçüde gelişeceği çeşitli zihinsel, duygusal ve motor etmenlere bağlıdır. Tepki zamanı, hareket hızı, koordinasyon, vücut yapısı, boy, ağırlık, alışkanlıklar, arkadaş etkisi, duygusal yapı bunlardan bazılarıdır. Spora ilgili hareket dönemi genel olarak üç evrede incelenebilir (Özer ve Özer, 1998, s. 171).

Temel hareketler spora ilgili hareketlerin yapı taşlarıdır. Bu yapı taşlarının sağlamlık derecesi ve yerleştirilme biçimi daha karmaşık ve güç hareketlerin oluşumunu etkiler. Temel hareketlerin gelişiminde olgunlaşmanın yeterliliği ve çevresel faktörlerin etkisi çok önemli bir rol oynamakla beraber, gelişimin tek belirleyicisi değildir. Hareketleri düzeltmeye yönelik eğitim, çalışma imkanları ve motivasyon hareketlerin gelişim düzeyini belirleyen faktörlerdir. Nitekim, yurtdışında geliştirilen bazı motor performans normlarına göre yaşlarına oranla daha düşük performans değerlerine sahip olan Türk çocuklarının bu durumu kısmen ilkokullarda temel hareket gelişimine yönelik eğitim eksikliği, çeşitli imkansızlıklar ve hareket gelişimine yönelik düşük motivasyon ile açıklanmıştır. Temel hareketler dönemi birbirini kapsayan üç farklı evreden oluşur (Özer ve Özer, 1998, ss. 124-125).

2.3. Çocuğun Gelişiminde Beden Eğitimin Yeri

Çocuğun yaşamının odak noktası harekettir. Çocuk çevresindekileri tanımaya çalışırken veya ihtiyaçlarını karşılama isteği sırasında sürekli hareket halindedir. Yetişkinler için dünyanın yedi harikası vardır ama çocukların uyanık oldukları her saatte keşfedilecek sayısız harikalar vardır. Çocuklar çevrelerinde bulunan her şeyi araştırmak, keşfetmek isterler ve bundan da büyük mutluluk duyarlar. Hareket onların çevresindeki dünyayı araştırma, keşfetme ve dolayısıyla bilgilenmeleri aşamasında temel araçtır. Yetişkinlerden farklı olarak çocukların kendilerini ifadelerinde, hareket etme temel yoldur. Çocuklar yetişkinler gibi değil, gelişmekte ve olgunlaşmakta olan birer insandırlar. Yetişkinler kendilerini kelimelerle daha rahat ifade edebilirken, çocuklar kendilerini en iyi hareketler yoluyla ifade edebilirler. Bu nedenle kendilerini hareketle ifade edebilecekleri ortamları bolca yaratmak gereklidir. Çocukların istenilen yönde davranmaya programlanacak birer minyatür yetişkin olmadıklarını eğitimciler ve yetişkinler iyi bilmelidirler. Birçok yetişkin çocuklardan henüz bilişsel, sosyal, duygusal, fiziksel gelişimlerini tamamlamalarına fırsat vermeden ve öğrenmeye hazır hale gelmeden, onlardan birer yetişkin gibi her söylenileni anlamasını ve istenilenleri de yerine getirmelerini beklerler. Oysa çocuk, çocuktur. O doğasına uygun olarak gelişir, büyür. Kendisine sunulacak her türlü eğitim ve öğretimin de doğasına uygun olması gerekir (Aracı, 2000). Hareket etmek büyükler için olduğu kadar çocuklar için de zorunludur. İnsanlar sadece vücut sağlıkları için değil, aynı zamanda duygularını ifade etmek için de hareket etmektedirler. Hareket sadece dışardan görünen organlarda olmaya devam etmez, aynı zamanda vücudun içinde bulunan ve görünmeyen organlarda da sürekli bir hareketlilik bulunmaktadır. Kalp vücuda kan pompalamak için hareket ederken, mide yenilen yiyecekleri eritmek için çalışır, ciğerler vücudun ihtiyacı olan oksijenin alınması için sürekli hareket eder. Vücudun en hareketsiz halinde bile beyin etrafta olup bitenleri anlayabilmek için sürekli bir hareketlilik halindedir (Aracı, 2000).

Hareket etmek sadece vücudun hareket etmesi değildir, aynı zamanda sosyal çevremize uyum sağlamamız için hareket edip duygularımızı düşüncelerimizi karşı tarafa aktarabilmek için hareket etmek zorundayız. Duyu organları ile alınan bir sinyal beyne ulaştıktan sonra beyin bu sinyale karşılık verir ve bu karşılık vücudun ilgili yerinin hareket etmesi ile sağlanır. İnsan vücudundaki bu mekanizmanın işlemesi vücudun

uyumlu olarak hareket etmesine bağlıdır. Vücut uyumlu bir şekilde hareket etmezse vücut gerekli hareketleri yerinde yapamayacaktır. Vücudun bu hareketliliğinin bir kısmı doğuştan kaynaklanmakta, insan vücudunun özünde bulunmaktadır. Buna karşılık bazı hareketler de sonradan istemli olarak öğrenilip yapılmaktadır. Spor ve beden eğitimi ile bu istemli hareketleri öğrenme ve sürekli olarak tekrarlayabilme imkânı bulunmaktadır (Aracı, 2000). İnsan organizması hareket üzerine kurulmuştur. Hareket insan vücudunun normal bir şekilde işleyebilmesi için önemli bir unsurdur. Bu açıdan bakıldığında sporun insan bedeni için gerekli olan hareketleri bir metot dâhilinde yapmayı sağlamakta olduğunu söylemek mümkündür. Spor ve beden eğitimi ile sağlıklı ve uygun vücut yapısına ulaşmak mümkündür. İnsanlar duygularını, düşüncelerini etrafındakilere aktarmak için hareket etmelerinin yanında hayatlarını sürdürmek için bir şeyleri öğrenmek zorundadır ve bunu da hareket ile kazanır. Beden eğitimi ve spor ile çocukların fiziksel beceriler kazanması sağlanırken aynı zamanda çocuğun zihinsel ve psikolojik gelişiminin sağlanması mümkündür. Buna göre beden eğitimi ve sporun çocuğun başka şeyleri öğrenmesini de sağlayan önemli bir unsur olduğu söylenebilir. Beden eğitimi ve spor ile diğer öğrenim dallarındaki öğrenmeler de kolaylaşmaktadır (Aracı, 2000).

2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Gelişimdeki Rolü

Hareket etmek insan doğasından kaynaklanmaktadır. İnsanlar vücut fonksiyonlarının gerekli olduğu kadar çalışabilmesi için hareket etme durumundadırlar. İnsan vücudunda hareket etmeyi sağlayan vücutta bulunan kas ve iskelet sistemidir. Beden eğitimi ve spor aktiviteleri ile yapılacak hareketler kas ve iskelet sistemimizin hareket etmesini sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile kas ve iskelet sistemi kuvvetlenmekte, esnekleşmektedir. Esnek bir şekilde hareket eden kas ve iskelet sistemi bireyin vücudunun sağlıklı olmasını sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor aktiviteleri vücudun bağ dokusunun ve kemik yoğunluğunun da artmasını sağlar. Bu da vücut organizmasının fiziksel olarak sağlamlığını ve uygunluğunu sağlamaktadır. Böylece organizma dışardan gelen ve sağlığı bozucu olan tehlikelere karşı kendini daha etkin bir şekilde koruma imkanı bulmaktadır. Sağlık için önemli bir tehlike olan aşırı kilo, dolaşımı sisteminde görülebilecek aksaklıklar vücudun daha güçlü olması ile daha kolay

atlatılabilmektedir. Beden eğitimi ve spor ilk vücudun hareketlilik performansını arttırmak da mümkün olmaktadır (Aracı, 2000).

Çocuklarda fiziksel egzersizlerin etkisi uzun yıllardan beri araştırma konusu olmuştur. Genellikle bu araştırmalar düzenli fiziksel egzersizlerin çocuklarda ve yetişkinlerde hem fizik hem de fonksiyonel kapasiteyi arttırdığı kanıtlar nitelikte olduğu görülebilir. Çocuklarda gelişme ve büyümeye etki eden genetik, beslenme, çocukluk hastalıkları, hatta kültür gibi çeşitli fonksiyonlar vardır. Bu nedenle fiziksel egzersizlerin gelişime ve büyümeye etkisini izole olarak göstermek oldukça zor olabilir. Çocuğun vücudunun iyi gelişebilmesi için en önemli nokta onun çok yönlü eğitilmesidir (Cox, 1998, ss. 236-271).

Çocuk, beden eğitimi ve spor ile ilgili etkinlikler içinde, organik sistemlerinin daha iyi gelişebilmesi için olanak bulur. Bu gelişmelerin sonunda çocuklar, olumlu fiziksel gelişime ve sağlığa sahip olurlar (Şimşek, 2005).

Fiziksel yönden eğitilecek bir çocuğun, fiziksel etkinlik düzeyini etkileyen etmenler aşağıdaki biçimde sıralanabilir (Himbergh, Hutchinson, ve Roussell, 2003, ss. 51-55).

1. Biyolojik ve bilişsel gelişim faktörleri

- a. Cinsiyet,
- b. Yaş.

2. Psikolojik faktörler

- a. Fiziksel etkinlik için engelleri kavramak,
- b. Fiziksel etkinliğin yararlarını anlamak,
- c. Fiziksel etkinlik ile ilgili kendine güvenmek,
- d. Fiziksel bir şekilde nasıl etkin olunduğunu bilmek,
- e. Fiziksel eğitim ve etkinlik ile ilgili davranış ve konu ile ilgili kurallar. (etkinlik ile ilgili ne düşündüğünü algılamak),
- f. Zevk,
- g. Amaç edinmek,
- h. İçsel motivasyon.

3. Sosyal ve Kültürel Faktörler

- a. Sosyo-ekonomik statü,

- b. Saygınlık etkileri,
- c. Aile ve kardeş etkisi,
- d. Ekonomik statü,
- e. Kültürel etkiler,
- f. Cinsiyet.

4. Çevresel Etkiler

- a. Hava,
- b. Güvenilmez çevre,
- c. Tesisler, ekipmanlar ve rekreasyonel programlara giriş eksikliği,
- d. Televizyon izleme ve video oyunları oynama.

2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Psikomotor Gelişimdeki Rolü

İnsan vücudundaki psikomotor gelişim, temel olarak insan vücudundaki hareketlerdeki değişimdir. Psikomotor gelişim ile insan vücudundaki hareketlerde koordinasyon sağlanabilmekte, kas iskelet sisteminin gelişimi ve vücudun kontrolü sağlanabilmektedir. İnsan vücudu için gerekli olan hareketler arasında koşma, takla atma, sıçrama gibi hareketler bulunur. Beden eğitimi ve spor aktiviteleri ile birey bu hareketleri yapabilmekte ve psikomotor gelişimini sağlayabilmektedir. Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin, bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunulabilir. Kazanılan beceriler sonunda bireyin gruba uyumu kolaylaşacaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağını ve bireyin yaşam biçimini belirler (Aracı, 2000).

2.6. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Gelişimdeki Rolü

Beden eğitimi ve spor hareketleri ile kuvvetlenen insanın karşısına çıkan bilgiyi alması da daha kolay olmakta, birey öğrenme faaliyetini daha etkin bir şekilde yerine getirmektedir. Bilgiyi alan birey, bu bilgiyi yorumlayarak, muhakeme etme ve buna bağlı olarak yeni kararları daha kolay bir şekilde alma yeteneğine kavuşur. Çünkü düşünme sadece zihinsel değil, aynı zamanda bedenen yapılan hareketler bütünüdür, düşünce bütün vücudun katıldığı bir süreçtir. Beden eğitimi etkinlikleri aracılığıyla

birey, sağlık ilkeleri ve hareketin yaşamdaki 6nemini kavrar. İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi, temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, iyi sağlık alışkanlıkları vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak bu da her bireyin daha sağlıklı ve amaçlı bir yaşam sürdürmesine yardımcı olacaktır (Aracı, 2000).

2.7. Beden Eğitimi ve Sporun Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü

Duygusal ve toplumsal gelişim birbiriyle karşılıklı etkileşim halindedir. Duygusal gelişimin tam olarak kazanılmasından sonra birey topluma katkıda bulunabilir. Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir deneyimdir ve çoğunlukla duyguları içerir. Bu tür etkinliklere katılan birey hareketler aracılığıyla duygularını ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini öğrenir. Baskı altındaki duygusal enerjiden kurtulmanın bir yolu spor ya da oyun etkinliklerine katılmaktır. Beden eğitimi programlarında çok çeşitli etkinliğe yer verilerek, bu etkinliklerde başarılı olabilmek için gerekli beceriler geliştirebilir. Böylece her bireyin kişisel başarıyı yaşama olasılığı artar. Başarıyı yaşama bireylerin, beden eğitimine ilişkin olumlu bir tutum geliştirmelerine de katkıda bulunur (Aracı, 2000).

Bireyin sosyal yaşam içerisinde varlığını sürdürmesi bir veya birkaç sosyal gruba ait olmasını gerektirmektedir. Birey bu şekilde sosyalleşmekte, toplumun kendisine verdiği rolü toplumun bir ferdi olarak yerine getirmektedir. Birey hayatı boyunca öğrendiği toplumsal kurallara göre yaşayarak, kendi benliğinde oluşturduğu ilkelerine göre yaşamaktadır (Küçük, 1997). Spor tarih boyunca her dönem toplum yaşantısının içerisinde olmuştur. Spor bazı kişiler için vücudun sağlığa kavuşturulması ve bu sağlıklı halin devamlılığının sağlanması için önemliyken, bazıları için profesyonelce yapılan bir iş halinde gelmiş, istihdam yaratıcı bir unsur olmuştur (Şimşek, 2005).

Brook' a (1994, ss. 31-33) göre birey toplum içerisinde uzmanlaşma ve iş bölümüne bağlı olarak kendisine bir yer bulmaktadır. Birey toplum içerisinde yaşarken yaşının ve görevinin verdiği sorumlulukla bazı şeyleri üstlenmekte ve yapmaktadır. Birey toplumsal görevlerini yaparken aynı zamanda dinlenme ve vücut sağlığını koruyucu çalışmaları da yapmak zorundadır. Yani bir taraftan toplumsallaşarak psikolojik

sağlığını korumaya yönelirken, diğer taraftan da fizyolojik sağlığını koruyucu beden eğitimi ve spor etkinliklerini yerine getirmesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında sporun toplumsal yararlarının olduğunu da söylemek mümkündür. Sporun toplumsal işlevlerini aşağıdaki gibi sırlamak mümkündür.

- Spor ve beden eğitimi ile bireyin kişiliğinin daha dengeli hale gelmesi sağlanabilmektedir. Birey spor aktiviteleri ile kendisi ve toplum için kötü sayılan alışkanlıklardan kurtularak topluma daha iyi örnek olur.
- Spor etkinlikleri bireylere kurallı yaşamayı öğretir. Spor ile başkalarının haklarını koruyan, kendi haklarını savunabilen bireyler oluşur.
- Sporu kuralları ile yapan birey, kuralların değerini anlayarak kurallarla birlikte yaşamaktadır. Bu yolla toplumsal kurallar olan gelenek ve göreneklere uygun bir şekilde yaşamayı da öğrenmektedir. Çocuk da kurallarla yaşamayı öğrenerek, sosyal çevresi içerisinde bu kurallara göre kendisine bir gelecek oluşturmaktadır.
- Spor ile bireyler bir taraftan özgür yaşamayı öğrenirken, diğer taraftan da kolektif bir yaşam tarzını kabullenerek sosyal çevreleri ile birlikte yaşamının yollarını ve gerekliliğini öğrenmektedirler.
- Spor olumlu toplumsal davranışların kazanılmasına sağlamaktadır. Bireylerde ekip kurarak birlikte çalışma, başarıyı ve başarısızlıkları paylaşabilme düşüncesini yerleştirmektedir.
- Spor etkinlikleri ile bireyler toplumun tamamının birbirine eşit olduğunu, kendi haklarını korurken başkalarının haklarına da saygı duyması gerektiğini öğrenir. Daha planlı davranılır. Spor yapan birey hayatını daha kolay programlar ve bu programa gire yaşar.

2.8. İlköğretim Dönemi Tanımı, Önemi ve Kapsamı

İnsan vücudu sürekli gelişim halindedir. Doğumdan sonra gözle görülür olan bu gelişim insanın hayatı noktalanana kadar devam eder. Eğitim öğretim çağına kadar ailesinin yanında kalan çocuk daha sonra okul hayatına başlar ve gelişimi aldığı eğitimle devam eder. Çocukluktan ergenliğe, oradan da yetişkinliğe geçilen dönem, okul hayatının olduğu dönemdir. İlköğretim dönemi, çocuğun en kolay öğrendiği, çok hareketli olduğu,

boy ve kilosu arasındaki oranın sabit şekilde arttığı dönemdir. Bu yaşlar çocuğun oyun oynadığı ve hareketli olduğu dönemlerdir. Çocuk bu dönemde istemsiz olarak içindeki enerjiyi tüketmek için sürekli hareket eder. Plansız olarak yapılan bu hareketler çocuk için oyun mahiyetindedir. Çocuğun vücut performansı yüksektir. Vücudun gelişmesine bağlı olarak vücudun dayanıklılığı da artar. Çocuğun vücudunun hareket kabiliyeti ve kuvveti her geçen gün artar. Kız ve erkeklerin büyüme modelleri arasındaki farklılıklar en düşük düzeydedir. Kol ve bacaklardaki uzama gövdeden daha hızlıdır. Erkekler, çocukluk dönemi boyunca kızlardan daha ağır ve daha uzun kol ve bacağına sahip olma eğilimindedirler. Kızların ise, kalça genişlikleri daha fazladır. Ergenlik öncesine kadar kız ve erkekler arasında ağırlık ve fizik yönünden küçük farklılıklar vardır. Bu nedenle, kız ve erkeklerin etkinliklere beraber katılmaları ve etkinliklerde cinsiyet ayrımı yapılmaması önerilmektedir (Özer ve Özer, 1998, ss. 51-52).

Kızlar, ergenliğe erkeklerden daha önce girdikleri için erkeklerden daha uzundurlar. Erkekler, 14 yaş civarında kızların boyuna ulaşırlar ve onları geçerler. Aynı zamanda, 12-14 yaşlar arasında kızlar erkeklerden daha ağır olma eğilimindedirler. Fakat bu yaştan sonra erkekler kızları yakalarlar ve sonra da geçerler. Kas kütlelerinde artış görülür. Bu da, ergenin sportif etkinliklere ve yoğun antrenmana hazırlıklı olmasını sağlayabilir.

Şimşek (2005) “Çocukların Spora Yönlendirilmesinde Ailenin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Jean Piaget'in bu dönemi Somut İşlemler (7-11) ve Soyut İşlemler Dönemi (12 ve yukarısı) olarak iki bölümde ele almıştır. Piaget, Somut İşlemler Döneminde bütün hakkında bilgi elde etmek için parçaların incelediğini, nesnelerin somut oldukları sürece kavramsal bir hiyerarşiye göre sınıflandırabildiğini, nesnelerin belirli bir ilişkiye göre düzene koyulabildiğini belirtmektedir. Ayrıca, kütlelerin değişmezliği (Eşit miktardaki maddelerin farklı görünecek şekilde yeniden düzenlenmeler bile, değişmediklerini kavrayabilme yeteneğidir) kavramının geliştiğini, cinsiyet rollerinin değişmezliğinin anlaşıldığını, hayal ve gerçek arasındaki farkın kavrandığını, daha geniş toplumsal bakış açısına sahip olunduğunu vurgulamıştır. Piaget Soyut İşlemler Döneminde ise, bireyin fikir dünyasına adım attığını, varsayımlar kurduğunu, mantıksal sonuçlar çıkarabildiğini, tımdengelim yapabildiğini, şimdiki zamandan gelecek zamana yönelik olası sorunlarla uğraşabildiğini ifade etmektedir.

Özer ve Özer (2001) yılında “Çocuklarda Motor Gelişim” adlı kitabında Havighurst’un bu dönemi Orta Çocukluk (6–12 yaş) ve Ergenlik (13–18 yaş) olarak ele aldığını belirtmiştir. Havighurst, orta çocukluk döneminde, oyunlar için gerekli fiziksel becerilerin öğrenildiğini, çocuğun kendisine karşı olumlu tutumunun oluştuğunu, yaşlıları ile geçinmenin öğrenildiğini, uygun cinsel rol kazanıldığını, vicdan, ahlak ve bir değer ölçüğü geliştirildiğini vurgulamıştır. Ergenlik döneminde ise, her iki cinsiyetle de olgun ilişkiler kurulduğunu, eril ya da dişil toplumsal bir rolün gerçekleştirildiğini, bedensel özelliklerin kabul edildiğini ve etkili bir şekilde kullanıldığını, ana babadan ve diğer yetişkinlerden duygusal bağımsızlığın gerçekleştiğini, aile yaşamına, evliliğe ve bir mesleğe hazırlanıldığını ifade etmektedir.

Aral ve Bulut'un (2000) yılında “Çocuk Gelişimi” adlı kitaplarında Erikson’un bu dönemi “Başarıya Karşı Aşağılık Duygusu (6–12 yaş)” ve “Kimliğe Karşı Rol Karmaşası (12–17 yaş)” olarak ele alındığını belirtmektedirler. Başarıya Karşı Aşağılık Duygusu Döneminde, yaşam için gerekli becerilerin (okuma-yazma, matematik, araç kullanma vb.) gelişiminin önemli olduğu, ilkökul öğretmeninin çocuğun kişilik gelişiminde önemli bir yer tuttuğu, rekabete dayalı etkinliklere eğilim gösterildiği, yetişkinler yerine arkadaşlar arasında yer edinmeye çalışıldığı, sosyal becerilerde yeterlilik kazanmaya, çabalardan ve yapılan işlerden başarı duygusu elde etmeye gereksinim duyulduğu, ana babaya olan bağlılığın sosyal kurumlara olan bağlılıkla yer değiştirdiği, çocukların başarıları ve çabaları övüldüğünde “çalışkanlık ve başarı duygularının” geliştiği, yeteneklerinin ötesinde beklentiler geliştirilirse ve çabalarından dolayı eleştirilirse, “aşağılık duygusunun geliştiği ifade edilmektedir. Kimliğe Karşı Rol Karmaşası Döneminde ise, cinsel olgunlaşma ve beden büyümesinin oldukça hızlandığı, kız ya da erkek kimliğinin geliştiği, arkadaşlar tarafından kabul edilme ya da reddedilmenin önemli olduğu belirtilmektedir. Ayrıca çabuk öfkelenmenin meydana gelebileceği, duygusal yönden dengesizliğin ve gerginliğin oluşabileceği, çocuğun genç uygun özdeşimler yolu ile kendi “kimliğini” geliştirebileceği ve kimliğini bulamazsa “rol karmaşası” içine düşebileceği, kimlik duygusu geliştirilmesinin yetişkin kararlarını (meslek ve es seçimi) alabilmek için önemli olduğu, kimlik duygusunun, bireyin içinde bulunduğu toplumda bireye belirli bir yer garanti edebileceği de vurgulanmaktadır. Bu dönem ile ilgili özellikler incelendiğinde çocuğun algısal yeteneklerinin belirginleştiği görülebilir. Bu dönem sonunda çocuğun, duyu motor organlarının gittikçe daha büyük

uyumla çalışması sonucunda karmaşık becerileri başarabildiği söylenebilir. Ancak çocuğun motor modellerinin maksimum düzeyde olgunlaşması için denemeler yapması gerektiği söylenebilir. Yani; çocuk normal olgunlaşma süreci boyunca algısal süreçleri geliştirerek, uygulamalar yaparak motor becerilerini geliştirebilir.

2.8.1. İlköğretimde beden eğitimi dersi

İlköğretim okullarına verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi, aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayışını da beraberinde getirmektedir. İlk ve ortaokullarda öğrencilere verilen beden eğitimi ve spor etkinlikleri bir programa göre uygulanmakta ve ilk ve ortaokul dönemini kapsayacak şekilde sekiz yıllık bir dönemi kapsamaktadır. İlkokulun başlaması ile birlikte çocukların vücutlarını öğrenmeleri ve kullanmaları öğretilmektedir. Bu çağda çocuklara uygulanan beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile ayrıca çocukların zaman ve denge kavramlarını öğrenmeleri, spor yapılacak alanı doğru ve etkin kullanmayı kavramaktadırlar. Daha sonraki yıllarda ise çocuğun vücudu hakkındaki öğrendiklerini kullanmasına yönelik eğitimler verilmektedir. İlk ve ortaokulu kapsayan sekiz yıllık dönemde uygulanmak üzere hazırlanan eğitim öğretim programının I. Kademesinde beden eğitimi ve spor eğitimi dersinin kapsamı daha çok çocukların vücutlarını tanımaları ile etkinlikler bulunmaktayken, II. Kademedeki beden eğitimi ve spor etkinliklerinde ise spora yönelik etkinlikler yoğunluk kazanmaktadır. Aslında birinci ve ikinci kademe spor etkinlikleri bir bütün halindedir. Bu etkinliklerle amaçlanan çocuğun vücut hareketliliğinin sağlanması ve çocuğun ileriki yaşlarında spor yapma alışkanlığını kazanmasıdır (Yaylacı, 1998, ss. 95-106).

2006–2007 Eğitim Öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere planlanan eğitim programında beden eğitimi ve spor etkinlikleri, öğrencilere temel spor becerilerinin kazandırılması, oyun hareketlerinin yerine spora özgü hareketlerin öğretilmesi, çocuğun fiziksel gelişimini sağlayıcı hareketleri yapmasını ve spor hareketlerini yaşamı boyunca yapma alışkanlığı kazanması gibi amaçlarla hazırlanmıştır.

Beden Eğitimi Öğretim Programı’ na göre, Beden eğitimi öğretim programının temel amacı; bireyin fiziksel, devinışsel, bilişsel, duygusal ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılmasını sağlamaktır.

2001–2002 Öğretim yılından itibaren haftada 2 saat zorunlu olan Beden Eğitimi dersi 2006–2007 öğretim yılından itibaren kademeli bir şekilde ilköğretim ikinci kademesinde haftalık 1 ders saatine düşürülmüştür. Seçmeli dersler içerisinde spor etkinlikleri dersi bulunmaktadır (M.E.B., 2007).

2.8.1.1. Yaş gruplarına göre gelişim özellikleri

10–11 yaş kız, 10–12 yaş erkek (5.-6. sınıflar)

- Organlar ve sistemleri arasında uyum sağlanmıştır,
- Hareketleri doğru ve çabuk kavrar. Sportif etkinliklerde verimlilik dönemindedir,
- Dikkati büyüklerinkine yakın sürelidir,
- Kendine güvenlidir,
- Öğrenme isteği çok yüksektir,
- Eleştiriye açıktır. Başkalarını gerçekçi yönde eleştirebilir,
- Dönemin sonunda büyüme hızı artar ve vücuttaki değişiklikler başlar.
- İlgi ve ihtiyaçlar
- Bir önceki yaş grubuna oranla ilgileri daha gerçekçi bir boyut kazanır,
- Enerji tüketimi üst düzeydedir. Bu nedenle iyi beslenme ve dinlenmeye ihtiyaç duyar,
- Grup içindeki faaliyetlerden ve liderlikten hoşlanır,
- Kız ve erkek çocuklar ayrı ayrı oynarlar.
- Beden eğitimi uygulamaları
- Çabukluk, beceriklilik ve hareket gelişimine yönelik çalışmalar,
- Bileşik ve bağlantılı hareket serisi,
- Becerilerin sergilenebileceği, eğlenceli takım oyunu ve yarışmalar,
- Ritim ve tempo çalışmaları,
- Halk oyunları ve danslar,
- Açık hava gezileri ve yürüyüşleri,
- Çalışmalardan sonra çocuğun dinlenmesine ve dış ortama uyum sağlamasına özen gösterilmelidir (Açak, 2006, ss. 9-28).

12–14 Yaş (7.-8- sınıflar)

- Bu dönem çocuğun hızlı büyüdüğü dönemdir. Eller, ayaklar vücudun diğer bölümlerine göre daha hızlı büyümektedir. Bu durum çocuğun vücudunun oransız büyümesi anlamına gelmektedir. Bu orantısızlık çocuğun hareket kabiliyetine de yansımaktadır. Çocuk bu sebeple daha güç hareket eder.
- Cinsel olgunlaşma başlamıştır. Tüy ve kıllar çoğalır, ses değişir, cinsel organlar gelişir.
- İç salgı bezlerinin faaliyeti artmıştır. Aşırı terleme olur, yüzde ergenlikler çıkar.
- Eleştirilmekten hoşlanmaz, öfkeli ve saldırgandır. Duygusal dengesizliğini sevgide de belli eder.
- Kalp ve dolaşım sistemindeki gelişim normal seyrini sürdürür.
- Kız çocuklarındaki büyüme, erkek çocuklara oranla bir yıl öndedir.
- Bazen çok hareketli, bazen çok tembeldir. Kolay yorulur, bu durumunu istemeyerek kabullenir, ancak buna uymaz.

İlgi ve ihtiyaçlar

- Çocuk vücudunun gelişmesine ve değişmesine bağlı olarak endişeye kapılmaya başlar. Kendine yabancı olan vücudunu tanıması ve vücudunun hareket kabiliyetini öğrenmesi beden eğitimi ve spor derslerini ile kolaylaşmaktadır.
- Bu dönemde çocuk yeni sosyal çevrelere girmek ister ve takım sporlarına yönelerek okul takımı gibi grupların içerisinde olur.
- 8–10 saat uyumalı, beslenmesine ve dinlenmesine özen göstermelidir.
- Büyüklerinden ilgi ve anlayış bekler.
- Kendisine büyükler gibi davranılmasını ve özgür olmayı ister. Erkekler kuvvetli ve cesur, kızlar güzel olmaya özenir.
- Karşı cinse ilgi duyar. Cinsel konularda bilgi edinmek ister.
- Kendince yarattığı kahramana tapar, onu örnek alır.
- Vücut gelişimi ve davranışlarındaki değişikliklerin nedeninin açıklanması gereklidir.
- Başarılarını övüp özendirilmelidir.

Bir grup içerisinde yer almak ve candan arkadaşlık kurmak ister. Ancak uyum sağlamakta güçlük çeker (Aracı, 2001, ss. 6-21).

2.9. Adıyaman İli Kahta İlçesi ve Spor

Kahta, coğrafi konumu itibariyle medeniyetin doğduğu yer olarak kabul edilen Mezopotamya'ya yakındır. Bu özelliğinden dolayı tarih boyunca birçok medeniyetin yerleşim yeri olmuştur. MÖ VII'larda Asur, daha sonra Pers, Makedon, Seleukos egemenliğine girmiş olan bölgede bugün bile bu medeniyetlerin izleri görülmektedir. Kommagenelilerin atası olan Arsames, bugünkü Fırat Arsameia'sı olarak bilinen Gerger Kalesi ile Nymhois Arkameia'sının kurucusudur. M.Ö.109'da bağımsızlığına kavuşan, doğu ve batının kültür, sanat ve inançlarının sentezi olan Kommagene Medeniyeti M.S. 72'de Anadolu'da Romalılar tarafından ortadan kaldırılarak Suriye Eyaletine bağlanan son krallık olmuştur.

Kahta, Arap, Ermeni, Artuklular, Haçlı Seferlerini müteakiben Selçuklular, Babiller, Moğollar, Memlükler ve Dulkadiroğuları hakimiyetinde kaldıktan sonra 1516 yılında Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlı hakimiyetine girerek önce Dulkadirli Emaretine, Kanuni zamanında ise sancak merkezi haline getirilen Samsat'a bağlanarak Zülkadiriye Eyaletine (Maraş) bağlanır. Kahta 1531 yılında Malatya'ya, 1349 yılında ise Hısn-ı Mansur'a (Adıyaman) bağlanır. 1859 yılında Malatya sancak olunca Kâhta'da diğer kazalar gibi yeniden Malatya'ya bağlanır. Bu durum Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasına kadar devam eder.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra Malatya iline bağlanan Kahta'nın yerleşim yeri bu yıllarda taşınmış bu günkü yerine getirilmiştir. 1954 yılında Adıyaman'ın Malatya'dan ayrılıp il olmasıyla beraber Kahta'da Malatya'dan ayrılarak Adıyaman'ın bir ilçesi haline getirilmiştir.

Kahta'nın şuan ki yerleşim yeri düzlük olmasının yanında kuzey tarafı dağlıktır. İlçeye bağlı köyler ise yamaçlıktır ve tarım yapmaya pek uygun değildir. 37-45 kuzey enlemi ile 38-17 doğu boylamında bulunan Kahta, denizden 750 metre yüksekliktedir ve ilçenin toplam yüz ölçümü 1490 km²'dir. Doğusunda Gerger olan Kahta'nın güneyinde Urfa, Kuzeyinde Malatya bulunmaktadır (WEB, 1).

Kâhta İlçesinde 2013 - 2014 yılındaki sportif faaliyetler, Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün işbirliğinde İlçe Okul Sporları Tertip Komitesince, Okullar arası Futbol, Voleybol, Basketbol, Hentbol, Masa Tenisi, Badminton müsabakaları, Futbol, Voleybol, Basketbol, Hentbol Federasyonlarının Alt Yapı Faaliyetleri, altyapıya yönelik Atletizm, Karate, Masa Tenisi, Badminton, Satranç, Bocce – Dart branşlarında İlçe Birincilikleri düzenlenmiştir. Ayrıca Kurumlar arası Voleybol Turnuvaları düzenlenmiştir.

2013–2014 sezonunda İlçemizde 19 Okul Spor Kulübü, 1 Müessese Kulübü, 4 Gençlik ve Spor Kulübü, 2 adette Spor kulübü olmak üzere 26 faal spor kulübü mevcuttur. Kulüplerimiz Futbol, Voleybol, Basketbol, Hentbol, Atletizm, Satranç, Halkoyunları, Badminton, Masa Tenisi, Karate Kick Boks, Muay Thai ve Özel Sporcular branşlarında faaliyetler gerçekleşmiştir.

Kâhta İlçesinde 2013–2014 sezonunda İl bünyesinde yapılan müsabakalara katılan Hacıbey İÖO Spor Kulübü Yıldız Kız Voleybol Takımı, Kommagene EKS Genç Erkekler, Kâhta Anadolu İHL Küçük Erkekler, Kenan Evren İÖO SK Küçük Erkek Voleybol Takımı İl Birincisi olarak, Türkiye Voleybol Federasyonu Başkanlığının Grup Müsabakalarına katılmış İlimizi temsil etmişlerdir. Basketbol İl Birincilikleri Müsabakalarında ise Kulüpler Arası Küçük Erkeklerde Hacıbey İÖO SK. İl Birincisi olarak, Türkiye Basketbol Federasyonu Başkanlığının Grup Müsabakalarına katılmış İlimizi temsil etmişlerdir. Ayrıca Küçük Erkeklerde Durak GSK İl İkincisi, Yıldız Erkeklerde Kommagene EKS il İkincisi, Genç Erkeklerde Kahta Lisesi SK İl İkincisi olarak kupa ve madalyaları Kahta ilçemize kazandırmışlardır (WEB, 2).

Tablo 2.1: Adıyaman Kahta ilçesi 2016-2017 lisanslı sporcuların branşlara ve cinsiyete göre dağılımı.

Branş Adı	Lisanslı Sporcu			Faal Sporcu		
	K	E	T	K	E	T
Atletizm	222	439	661	27	97	124
Badminton	96	142	238	8	10	18
Basketbol	73	720	793	48	274	322
Boks	0	4	4	0	4	4
Halk Oyunları	146	168	314	0	14	14
Hentbol	19	657	676	0	112	112
Herkes İçin Spor	2	278	280	2	278	280
Karate	24	72	96	24	72	96
Kıck Boks	0	10	10	0	10	10
Masa Tenisi	82	298	380	26	93	119
Muay-Thai	0	66	66	0	12	12
Satranç	16	55	71	29	85	114
Voleybol	526	1040	1566	153	262	415
Genel Toplam	1206	3949	5155	317	1323	1640

Tablo 2.2: Adıyaman Kahta ilçesinde görev yapan antrenör sayısı ve branşlara göre dağılımı.

ANTRENÖRLER	
BRANŞ	ADEDİ
Basketbol	1
Voleybol	1
Badminton	1
Atletizm	1
Futbol (Sözleşmeli)	1
Karate (Federasyon Görevlendirmesi)	1
Toplam	6

Tablo 2.3: Adıyaman Kahta ilçesi spor kulüpleri ve lisanslı sporcu listesi.

	KULÜBÜN ADI	Lisanslı Faal Sporcu		
		E	K	T
1	Hacı Bey İoo Sk	25	11	36
2	Mesleki Ve Teknik Eğitim Merkezi Sk	84	0	84
3	Tpao Atatürk İoo Sk	35	8	43
4	Celal Bayar İoo Sk	0	13	13
5	Cendere Gençlik Ve Spor Kulübü	23	0	23
6	Menzil Gençlik Ve Spor Kulübü	18	0	18
7	Anadolu İmam Hatip Lisesi Sk	10	0	10
8	Anadolu Lisesi Sk	25	0	25
9	Belediye Spor Kulübü	9	10	19
10	Gazi İoo Sk	25	16	41
11	Kahta Gençlik Sk	153	85	238
12	Kubilay İoo Sk	16	10	26
13	Kahta Lisesi Sk	20	3	23
14	Mevlana İoo Sk	9	8	17
15	Samyeli Gençlik Ve Spor Kulübü	0	0	0
16	Kahta Spor Kulübü	0	0	0
17	Yahya Kemal İoo Sk	17	0	17
18	Yahya Kemal Oo Sk	0	0	0

19	Salkımbağı İoo Sk	0	0	0
20	Ebu Sadık İhl Sk	23	0	23
21	Kahçev Sk	0	0	0
22	Adıyaman Gücü Sk	57	37	94
	Genel Toplam	549	201	750

Tablo 2.4: Adıyaman Kahta ilçesindeki spor kulüpleri lisanslı sporcularının branşlara göre dağılımı.

	Branş Adı	Lisanslı Faal Sporcu		
		E	K	T
1	Atletizm	31	20	51
2	Badminton	9	7	16
3	Basketbol	183	64	247
4	Bocce, Bowling Ve Dart	1	0	1
5	Halk Oyunları	14	0	14
6	Hentbol	5	0	5
7	Karate	79	31	110
8	Masa Tenisi	5	1	6
9	Muay-Thai	8	0	8
10	Kick Boks	20	16	36
11	Özel Sporcular	4	0	4
12	Voleybol	190	62	256
13	İlçe Spor Merkezleri			
	Genel Toplam	549	201	750

Tablo 2.5: Adıyaman Kahta ilçesindeki okul sporları lisanslı sporcularının branşlara göre dağılımı.

	Branş Adı	Faal Sporcu		
		E	K	T
1	Atletizm	24	28	52
2	Badminton	35	45	80
3	Basketbol	70	226	296
4	Bocce, Bowling ve Dart	155	160	315
5	Futbol	0	574	574
6	Futsal	22	60	82
7	Hentbol	0	32	32
8	Masa Tenisi	32	90	122
9	Kort Tenisi	10	10	20
10	Kros	28	26	54
11	Satranç	22	40	62
12	Voleybol	362	198	560
13	Oryantiring	15	20	35
14	Güreş	0	42	42
15	Atıcılık Tüfek ve Tabanca	0	20	20
16	Geleneksel Çocuk Oyunları	1253	1315	2.568
	Genel Toplam	2.028	2.886	4.914

2.10. İlgili Araştırmalar

2.10.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar

Gürsoy (2007) “Edirne’de Orta Öğretimdeki Sporcu Öğrencilerin Sportif Tercihlerini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler” isimli çalışmasını betimsel tarama modelini kullanarak Edirne’de ortaöğretim öğrencileri üzerinde gerçekleştirmiştir. Araştırmada 1457 lisanslı sporcu öğrenciye ulaşılmış ve araştırma sonucunda öğrencilerin sportif tercihleri sırasıyla futbol, voleybol ve basketbol branşlarında yoğunlaştığını buna karşın en az tercih edilen spor branşlarının ise karate ve halter olduğunu tespit etmiştir. Öğrencilerin takım sporlarını tercih etme oranlarının yüksek, bireysel sporları tercih etme oranlarının ise düşük olduğu araştırmanın bir diğer bulgusu olarak rapor edilmiştir.

Fidan (2002) “Türkiye’deki ve Dünya’daki Elit Cimnastikçilerin Sosyo- Ekonomik Analizi” isimli araştırmasında 16. Uluslararası Boğaziçi Turnuvasına katılmış olan 23 ülkeden 69 örnek sporcuya ulaşılmıştır. Araştırmada Türkiye ve Dünya’daki elit cimnastikçilerin sosyo-ekonomik özelliklerinin belirlenmesini amaç edinmiştir. Araştırmas sonucunda sporcuların buldukları çevrede tesislerin yakın ve yeterli sayıda olmasının spora duyulan ilgi ve talebi artırmada etkili olduğu, sporcuların eğitim hayatları ile sportif yaşantıları arasında doğru bir ilişki bulunduğu, başarıyı beraberinde getirdiği elde edilmiştir.

Taşmektepligil, Yılmaz, İmamoğlu ve Kılıçgil (2006) “İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi” isimli araştırmalarını tarama modeliyle gerçekleştirmişlerdir. Yapılan araştırmanın sonucunda okullarda yeterli malzeme ve tesislerin olmadığı ve okul idaresinin sportif faaliyetlere katılmada yeterli desteği vermediğini ortaya koymuşlardır.

Altuntaş (1995) “Orta Öğretim Gençliğinin Sportif Eğilim ve Beklentileri (Trabzon Uygulaması)” isimli araştırmasında yaşları 13-19 arasında değişen 330 erkek ve 210 kız öğrenci olmak üzere toplam 540 öğrencinin katılımıyla araştırmasını gerçekleştirmiştir. Betimsel tarama modeliyle Trabzon örneğinde yaptığı araştırmasında öğrencilerin sportif eğilimleri ve beklentilerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre sportif katılımlarının daha yüksek olduğu ve aile yaşam standartlarının yanı sıra eğitim seviyelerinin de yüksek olması sportif faaliyetlere

katılımı arttırdığı buna karşın tesislerin yetersiz oluşunun ise sportif katılımı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çon (1995) “Üst Düzeyde (Elit) Spor Yapanların Spora Yönelmelerindeki İlk ve Ortaöğretim Kurumlarının Etkisi” isimli araştırmasının Samsun örnekleminde gerçekleştirmiştir. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmanın sonucunda öğrencilerin spora başlamalarında öncelikle arkadaş çevresi, aile, spor kulübü, beden eğitimi öğretmeni ve okulun spor alanlarındaki faaliyetlerin olduğunu rapor etmiştir.

Mamak (2000) “Zonguldak’ta Spora Katılımın Sosyo-Ekonomik Boyutu” isimli araştırmasında 179 erkek, 116 kız olmak üzere toplam 295 lisanslı aktif sporcu öğrenciyi araştırmaya dahil etmiştir. Zonguldak örnekleminde yapılan araştırmasının sonucunda spora katılımda ailenin önemli rolünün olduğu bunun yanında spora teşvik etmede kitle iletişim araçları, spor tesisinin durumu, spor kulüplerinin ve okulların bu yöndeki çalışmaları, ailenin öğrenim düzeyi, beden eğitimi öğretmenlerinin ve antrenörlerinin spora teşvik edici rolü, basım-yayım araçlarının etkinliğinin önemli olduğunu ortaya koymuştur (Mamak, 2000).

Akkaya (1998) “Kocaeli’de Orta Öğretim Gençliğinin Sportif Tercihlerini, Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler” isimli araştırmasında ortaöğretim öğrencilerin sportif tercihlerini incelemiştir. Ortaöğretim öğrencilerinin sportif tercih nedenlerini araştırdığı çalışmasının sonucunda çevresel spor alanların ve sosyo-ekonomik faktörlerin spor tercihlerini etkilediği bunun yanı sıra yaşanan yerleşim biriminin de sportif tercihlerde önemli bir unsur olduğu ortaya konulmuştur.

Aslan (1996) “Yüzüncü Yıl Üniversitesi’ne Yeni Kayıt Olan Öğrencilerin Çeşitli Spor Dallarına Eğilimleri ve Sosyal Yapıları Arasındaki İlişkiler (1995-1996)” isimli araştırmasında 358 erkek ve 146 kadın olmak üzere 504 öğrenciden veri toplamıştır. Tarama modeli kullanılan araştırmada öğrencilerin spor branşlarına yönelmelerinde etkili olan faktörleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda coğrafi bölgeler, yerleşim yerleri, ailelerin meslekleri, fert sayısı, bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olup olmama durumu, ekonomik ve kültürel düzey faktörlerinin spor branşı seçiminde önemli rol oynadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Aydos (2003) “Kırıkkale’de Orta Öğretimdeki Sporcu Öğrencilerin Sportif Tercihlerini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler” isimli araştırmasında ortaöğretimde öğrenim

gören lisanslı öğrencilerin sportif tercihlerini incelemiştir. Tarama modeliyle yürütülen araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin sportif tercihlerine etki eden sosyo-ekonomik faktörlerin içinde öğrencilerin yaşadıkları yerlerinde olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca cinsiyetleri, yaşları, doğdukları yer, aileleri ile birliktelik durumları, okudukları okul türü, okudukları sınıf, anne ve babalarının öğrenim durumu, ailelerinin gelir durumu vb. gibi unsurlarında sportif tercihte önemli birer etken olduğu ortaya konulmuştur.

Sarı (2002) “Orta Öğretim Kurumlarında Sportif Faaliyetlere Katılan Öğrencilerin Katılım Amaçları ve Karşılaştıkları Problemlerin Tespitine Yönelik Durum Analizi: Ankara İli Örneği” isimli araştırmasında 170 öğrenciye ulaşarak tarama modelince araştırmasını gerçekleştirmiştir. Araştırmasının sonucunda sportif tercihlerde yeterli spor malzemesinin bulunmaması, tesislerin yetersiz oluşu ve sportif faaliyetlerinin maddi yükünün çok olmasının sportif tercihleri ve başarıyı etkilediği sonucunu rapor etmiştir.

Kılıç (2006) “Okul Takımlarında Yer Alan Sporcu Öğrencilerin Kulüp Bazında Spor Yapma Oranları ve Bunu Etkileyen Faktörler (Van İli Örneği)” isimli araştırmasında özel ve devlet liselerinde öğrenim gören 192 sporcu öğrenci üzerinde araştırmasını gerçekleştirmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde öğrencilerin okullarda karşılaştıkları problemler olarak; tesislerin yetersizliği, sportif faaliyet için gerekli malzemenin eksikliği, aile, okul idaresi ve beden eğitimi öğretmenleri dışındaki kişilerden yeterli derecede destek görememe olduğu tespit edilmiştir.

Pepe ve Can (2003) “Spor Branşlarına Katılımın Sosyo-Ekonomik Boyutunun Araştırılması” isimli çalışmalarında Isparta ve Burdur illerindeki farklı spor branşlarında aktif spor yapan sporcuların sahip oldukları sosyo-ekonomik yapının spor branşları katılımlarına etkisini ortaya koymayı hedeflemişlerdir. Araştırma tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, sporculardan basketbol, yüzme ve voleybol ile ilgilenenlerin aralarında benzerlik gösterdiği ve üst tabakaya; futbol, atletizm, taekwondo, hentbol, judo ve güreş branşlarıyla ilgilenenlerin de aralarında benzerlik gösterip, alt ve orta tabakaya yakın oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçlar bireylerin sahip oldukları sosyo-ekonomik yapının spor branşlarına katılımlarını etkilediğini göstermektedir (Pepe ve Can, 2003: 484-490).

Adıgüzel (2010) yılındaki “İlköğretim Okulları II. Kademe Öğrencilerinin Spora Bakış Açılarının ve Spor Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında 279 erkek

ve 245 kız öğrenci üzerinde çalışma yapmıştır. Araştırmada sonuç olarak; ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin spora bakış açıları ve alışkanlıklarının önemli oranda teşvik ve tesisleşmeye bağlı olduğu, ailelerin eğitim düzeyinin yüksek olmasının spor alışkanlıklarının olmasını spor alışkanlıklarının oluşmasını sağlamadığı, çevrede bulunan spor tesisleri, spor medya takibi ve kaliteli beden eğitimi ve spor derslerinin pozitif yönde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Göktaş (1994) “Farklı Sosyo Ekonomik Yapıdaki Ortaöğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Spora Katılımına Etki Eden Faktörler” isimli yaptığı araştırmasında Ankara'nın değişik ilçelerine bağlı, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki okullarda öğrenim gören 87 kız, 98 erkek toplam 185 öğrenciyi araştırmaya dahil etmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin spora katılmasında aile, çevre, kitle iletişim araçları, spor tesislerinin durumu teşvik edici unsur olarak ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin spor yapmalarında en önemli etken ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek ve sporda başarılı olmak faktörleridir. Bu faktörleri sağlık, çevreye kendini kabul ettirme faktörleri takip etmektedir. Öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısındaki farklılıklar, onların uğraştıkları spor dalının seçiminde ve spor yapmasındaki amacın tespitinde önemli bir etken olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmede spor yapmanın en çok tercih edilen bir unsur olduğu bunu ise okumak, sinemaya gitmek ve tiyatro izlemenin takip ettiği sonucu araştırma sonucunda ortaya konmuştur.

Öz (2014) “Kahramanmaraş'ta Spora Katılımı Etkileyen Faktörlerin İlköğretim İkinci Kademe (Ortaokul) Öğrencileri Boyutunda İncelenmesi” isimli araştırmasını Kahramanmaraş il merkezinde bulunan 6 devlet 2 özel okul olmak üzere 8 ortaokul öğrencisinden alınan verilerle gerçekleştirmiştir. Araştırma tarama modelinde yürütülmüş ve 3771 öğrenci araştırmaya katılım sağlamıştır. Araştırmanın sonucunda en fazla tercih edilen spor branşlarının voleybol, basketbol ve futbol olduğunu rapor etmiştir.

Kotan (2007) “İlköğretim Okullarında Okuyan Sporcu Öğrencilerin Spor Yapmalarında Okul ve Aile Faktörünün Etkisi (Sakarya İl Örneği)” isimli çalışmasında 500 öğrenci üzerinden araştırma grubunu oluşturmuş ve araştırma sonucunda öğrencilerin spor dallarında toplumun genelinde olduğu gibi belirli spor dallarında yığılma yaptıklarını, eğitimciler ve öğrencilerin değişik branşlarda ilerlemelerini sağlayacak çalışmalar

yapılması gerektiği sonucuna varmıştır. Yine aynı araştırma sonucunda okullarda mevcut spor imkanları yeterli düzeye çıkarılması, spor sahalarının bakım ve onarımı yapılarak, öğrencilerin uygun yerlerde giyinip soyunmaları, sıcak su ile duş alma imkanları oluşturularak sağlıklı ortamlarda spor yapmalarının sağlanmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Sabbağ ve Aksoy (2011) “Üniversite Öğrencileri ve Çalışanların Boş Zaman Etkinlikleri: Adıyaman Örneği” isimli araştırmasının sonucunda öğrenciler ve kadın çalışanların çoğu etkinlik yapabilecek boş zaman bulabildiklerini, boş zaman etkinliklerine katılmama nedeni olarak ekonomik yetersizlikler ve tesis eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Her iki grupta da boş zaman etkinliklerine katılım oranının yüksek olduğu saptanmıştır. Hem öğrenci hem de çalışanların çoğunluğu parkların spor tesisleri kadar büyük olmasını, şehir merkezinde ve her mahallede parkların olması gerektiğini, parkların içinde spor tesisi, restoran, oyun alanları, güvenlik, mescit, rahat banklar, tuvalet, çöp kutularının olması gerektiğini belirtmişlerdir.

2.10.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

Farrell ve Shields (2002) “İngiltere’de Sportif Katılımın Ekonomik ve Demografik Belirleyicilerinin İncelenmesi” isimli araştırmalarını 6467 kişinin katılımıyla gerçekleştirmişlerdir. Tarama modeliyle gerçekleştirilen araştırmada sportif katılımı belirleyen ekonomik ve demografik faktörler incelenmeye çalışılmıştır. Bunun yanı sıra ev halkının gözlenemeyen sportif tercihlerini de dikkate almışlardır. Araştırma sonucunda spora bilinçli katılımın olumlu olduğu rapor edilmiştir (Farrell ve Shields, 2002).

Shimon (1996) yaptığı “Genç Ergenlerde Fiziksel Aktiviteyi Belirleyici Etkenlerin Analizi” isimli çalışmasında genç ergenlerin fiziksel aktivite yapmalarında belirleyici etmenleri araştırmıştır. 599 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmasının sonucunda genç ergenlerde fiziksel aktiviteyi belirleyen etmenler arasında; oyunlar ve sporu sevmenin, fiziksel olarak aktif olmanın, fiziksel aktivite tercihinde önemli birer unsurlar olduğu bunun yanı sıra cinsiyetin, fiziksel olarak aktif olmanın ve akran grubu desteği ve modelin ise bu tercihler içerisinde geri planla kaldığını elde etmiştir. Ayrıca kızlar ve erkeklerin benzer fiziksel aktivite tercihinde bulduklarının ve ev işi, spor zamanı gibi

etkenler devreye girdiklerinde erkeklerin anlamlı derecede kızlara oranlar fiziksel olarak aktif olduklarını araştırmanın bir diğer bulguları arasında rapor etmiştir.

Vilhjalmsson ve Thorlindsson (1998) “Fiziksel Aktiviteyle İlgili Faktörler: Gençler Üzerine Bir Çalışma” isimli çalışmasını Kuzey Almanya örnekleminde kurgulamış ve 1131 öğrenci üzerinde kurguladıkları araştırmalarını gerçekleştirmişlerdir. Araştırma bulguları incelendiğinde erkek öğrencilerin baba, arkadaş ve büyük kardeşlerinin fiziksel olarak aktif olma ve fiziksel aktivitenin sosyalleşme, spora ve sağlığın gelişmesine yardımcı olma gibi öneminin farkında oldukları bunun yanısıra işe harcanan zaman ve televizyon izlemenin ise fiziksel aktivite ile daha az ilişkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca egzersize katılımın genç kız ve erkeklerde duygusal yakınlıklara dayandığı da bir diğer bulgu olarak elde edilmiştir.

Bzdell (2001) yapmış olduğu “Spor Ölçeğinde Çocukların Katılımı için Ailesel Nedenlerin Gelişimi” isimli tez çalışmasında çocukların spora katılımında ailesel nedenleri araştırmıştır. Çeşitli branşlarda spor yapan 405 aile örneklemini üzerinde yapılan araştırma sonucunda ailelerin çocuklarını spora yönlendirmede sekiz anlamlı ve önemli faktör olduğu ortaya konmuştur. Bu önemli faktörlerin yaşam becerisi, çocuk/spor deneyimiyle tanımlama, oynamayı ve mücadele etmeyi öğrenme, çocuğun özkabulü, fiziksel ve sosyal gelişim, zevk ve aile desteği, başarı ve ödül kazanma olduğu saptanmıştır.

Carl (2002) yaptığı doktora tezinde ilkökul çağındaki çocuklarda sosyal sermayenin sportif katılımı nasıl etkilediğini, çocukların sportif katılımlarına etki eden aile, komşu ve arkadaş etkenlerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmasının 301 örneklem üzerinde gerçekleştiren araştırmacı, çalışmasının sonucunda sosyal sermayenin çocukların sportif katılımını etkilediğini, erkeklerin kızlara oranla daha çok futbol branşını tercih ettiğini saptamıştır.

Tammelin, Näyhä, Hills ve Järvelin (2003) “Gençlerin Spora Katılımı ve Yetişkin Fiziksel Aktivitesi” isimli araştırmasında 14-31 yaş grubundan 7794 kişi üzerinde araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde erkeklerde toplu oyunlar, yoğun dayanıklılık sporları, atletizm ve dövüş sporlarına gençlikte katılımın, kızlarda ise koşu, oryantiring, atletizm, bisiklet, cimnastik ve ata binmeye gençlikte

katılımın kişilere mükemmel bir motivasyon sağladığı tespit edilmiştir (Tammelin, Näyhä, Hills ve Järvelin, 2003).

Rimal (2002) “Egzersiz Alışkanlıkları ile Beslenme Alışkanlıkları ve Sosyo-Ekonomik Statülerin İlişkisi” isimli araştırmasını Amerika Birleşik Devletlerinde 2880 aile üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda spor yapma alışkanlıkları üzerinde ev halkının gelir düzeyi, eğitim seviyesi ve aile kompozisyonları olduğunu tespit etmiştir.

BÖLÜM 3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanmasına yönelik işlemler ve elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan analiz yöntemleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Tarama modeli, “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2016, s. 109).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırma evrenini, Adıyaman ili Kahta ilçesindeki 12 yaş ve üzeri 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören 5270 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada 12 Yaş seçilmesinin nedeni öğrencilerin bu dönemde Piaget’in gelişim dönemlerinden soyut işlemler döneminde olmalarından kaynaklanmaktadır. Araştırma için Adıyaman ili Kahta ilçesinin seçilmesinin nedeni ise ilçenin Güney Doğu Anadolu bölgesinde bulunması, ilin nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ilçe olması, gelir düzeyi durumunun düşük olması, spora bakış açısı değerlendirmesinin düşük olması ve araştırmacının bu bölgede görev yapıyor olmasıdır.

Araştırmada, evrenin genişliği bilindiği durumda belirli bir olayın yüzdesi ya da bir değişken üzerindeki ortalaması belirlenmiş bir hassasiyetle kestirilmesi amaçlandığı için, örneklem sayısını belirlerken evren sayısına bağlı örneklem hesabı yöntemleri kullanılmıştır. Örneklem grubu için $n = Nt2pq/[d2(N-1)+t2pq]$ formülü kullanılarak en uygun örneklem grubu belirlenmiştir (Lei ve Wu, 2007). Çalışma bulgularının evrene ve

diğer popölasyonlara genellenebilirliğini artırabilmek amacıyla örnekleme tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilmiş ortaokul 7. ve 8. Sınıf popölasyonuna göre tabakalanmıştır. Ayrıca ulaşılacak örnekleme büyüklüğünün uygun istatistiksel analizler için gerekli minimum örnekleme büyüklüğü sağlamasına özen gösterilmiştir. Bu çalışmada kullanılacak olan istatistiksel analizlerden en büyük örnekleme ihtiyaç duyan yapısal eşitlik modellemesidir. Bu çalışmada test edilecek yapısal eşitlik modeline göre ulaşılması gereken minimum örnekleme büyüklüğü 553 kişi olarak hesaplanmıştır. Kayıp verilerinde olabileceği göz önüne alınarak çalışma 571 kişilik bir örnekleme üzerinden gerçekleştirilmiştir. 571 kişilik örnekleme üzerinden araştırmaya 275 erkek (%48.2), 296 (%51.8) kız ortaokul öğrencisi katılmıştır.

Tablo 3.1: Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin tanımlayıcı bilgileri.

Öğrencilerin Özellikleri		n (%)
Cinsiyet	Erkek	275(48,2)
	Kız	296(51,8)
7.Sınıf	Erkek	142(47,7)
	Kız	156(52,3)
8.Sınıf	Erkek	133(48,7)
	Kız	140(51,3)
Yaşadığımız Yer (En uzun Süreli)	İlçe Merkezi	509(89,1)
	Kasaba/Köy	62(10,9)
	Tek	12(2,1)
	2	27(4,7)
Kardeş Sayısı	3	90(15,8)
	4	149(26,1)
	5 ve üstü	293(51,3)
	1000 TL ve altı	289(50,6)
Ailenizin Aylık Gelir Düzeyi	1001-2000 TL	153(26,8)
	2001-3000 TL	58(10,1)
	3001-5000 TL	61(10,7)
	5001TL ve üstü	10(1,8)

Araştırmaya katılan öğrencilerin 275' inin (%48.2) erkek, 296' sının (%51.8) ise kız öğrencilerden oluştuğu görölmektedir. 7. sınıfa giden öğrenci sayısı erkeklerde 142 (%47.7), kızlarda 156 (%52.3) iken 8. Sınıfta öğrenimine devam eden erkek sayısı 133 (%48.7), kız sayısı ise 140 (%51.3) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin 509' u (89.1) ilçe merkezinde 62' si (%10.9) ise kasaba/köy' de oturdukları görölmektedir. Öğrencilerin 293' ünün (51.3) 5 ve üzeri kardeş sayısına sahip olduğu görölürken, 289'unun ise (50.6) 1000 tl ve altında aile aylık gelire sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.2: Adıyaman Kahta ilçe milli eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören 7. sınıf öğrenci sayıları.

S.NO	Ortaokullar	7. Sınıflar		
		Erkek	Kız	Toplam
1	Akıncılar Ortaokulu	56	53	109
2	Alıdam Ortaokulu	18	14	32
3	Bağbaşı Ortaokul	26	19	45
4	Belenli Ortaokulu	11	11	22
5	Bostanlı Ortaokulu	18	15	33
6	Bölükayla Ortaokulu	45	42	87
7	Büyükbag Ortaokulu	24	19	43
8	Çataltepe Ortaokulu	13	8	21
9	Çaybaşı Ortaokulu	5	13	18
10	Çıralık Ortaokulu	6	6	12
11	Damlacık Ortaokulu	27	24	51
12	Erikli Aktoprak Ortaokulu	26	30	56
13	Esendere Ortaokulu	14	10	24
14	Eskitaş Ş. Nihat Deniz Ortaokulu	21	22	43
15	Göçeri Ortaokulu	54	52	106
16	Kahta Sıraca 125. Yıl Ortaokulu	18	15	33
17	Karadut Ortaokulu	13	8	21
18	Koçtepe Ortaokulu	0	12	12
19	Körgüden Ortaokulu	22	23	45
20	Köseler Ortaokulu	19	15	34
21	Menzil Ortaokulu	17	24	41
22	Mülk Ortaokulu	18	19	37
23	Narince Ortaokulu	24	23	47
24	Salkımbağı Ortaokulu	34	36	70
25	Şehit Abdulgani Adalı Ortaokulu	9	5	14
26	Yelkovan Ortaokulu	9	11	20
27	Mevlana ilkokul/ortaokul	74	50	124
28	Tpao Atatürk İlkokulu/Ortaokulu	105	108	213
29	Celal Bayar Ortaokulu	58	46	104
30	Gazi Ortaokulu	141	121	262
31	Girne Ortaokulu	102	99	201
32	Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	43	38	81
33	Şehit Medet Mat Ortaokulu	72	63	135
34	Kubilay Ortaokulu	96	82	178
35	Hacı Bey Ortaokulu	62	75	137
36	İmam Hatip Ortaokulu	58	57	115
37	Turgut Özal İmam Hatip Ortaokulu	43	55	98
	TOPLAM	1401	1323	2724

Tablo 3.3: Adıyaman Kahta ilçe milli eğitim müdürlüğüne bağlı okullarda öğrenim gören 8. sınıf öğrenci sayıları.

S.NO	Ortaokullar	8. Sınıflar		
		Erkek	Kız	Toplam
1	Akıncılar Ortaokulu	50	42	92
2	Alıdam Ortaokulu	12	14	26
3	Bağbaşı Ortaokul	24	21	45
4	Belenli Ortaokulu	12	11	23
5	Bostanlı Ortaokulu	13	15	28
6	Bölükayla Ortaokulu	40	37	77
7	Büyükbağ Ortaokulu	25	19	44
8	Çataltepe Ortaokulu	7	10	17
9	Çaybaşı Ortaokulu	8	10	18
10	Çıralık Ortaokulu	11	3	14
11	Damlacık Ortaokulu	30	19	49
12	Erikli Aktoprak Ortaokulu	15	32	47
13	Esendere Ortaokulu	13	7	20
14	Eskitaş Ş. Nihat Deniz Ortaokulu	19	18	37
15	Göçeri Ortaokulu	62	54	116
16	Kahta Sıraca 125. Yıl Ortaokulu	16	12	28
17	Karadut Ortaokulu	26	7	33
18	Koçtepe Ortaokulu	5	7	12
19	Körgüden Ortaokulu	13	10	23
20	Köseler Ortaokulu	15	14	29
21	Menzil Ortaokulu	13	8	21
22	Mülk Ortaokulu	14	22	36
23	Narince Ortaokulu	25	41	66
24	Salkımbağı Ortaokulu	22	44	66
25	Şehit Abdulgani Adalı Ortaokulu	4	7	11
26	Yelkovan Ortaokulu	10	4	14
27	Mevlana ilkokul/ortaokul	68	70	138
28	Tpao Atatürk İlkokulu/Ortaokulu	105	70	175
29	Celal Bayar Ortaokulu	40	61	101
30	Gazi Ortaokulu	113	116	229
31	Girne Ortaokulu	115	107	222
32	Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	45	36	81
33	Şehit Medet Mat Ortaokulu	64	81	145
34	Kubilay Ortaokulu	83	80	163
35	Hacı Bey Ortaokulu	42	55	97
36	İmam Hatip Ortaokulu	63	66	129
37	Turgut Özal İmam Hatip Ortaokulu	43	31	74
	TOPLAM	1285	1261	2546

Tablo 3.4: Araştırmaya dahil edilen okulların öğrenci dağılımları.

Okul Adı	n	%
Kahta Gazi Ortaokulu	104	18.2
Kahta Girne Ortaokulu	118	20.7
Kahta Hacıbey Ortaokulu	109	19.1
Kahta Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu	121	21.2
Kahta Kubilay Ortaokulu	119	20.8
Toplam	571	100

Tablo 3.4’de; araştırma grubundaki öğrencilerin % 18.2 sinin Kahta Gazi Ortaokulu, % 20.7 sinin Girne Ortaokulu, % 19.1 inin Hacıbey Ortaokulu, % 21.2 sinin Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu, % 20.8 inin Kubilay Ortaokulu öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen öğrenci grubunun ilçenin sosyo ekonomik düzeyini göz önünde bulundurarak tüm okullar arasında homojen dağılım göstermesine özen gösterilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma Adıyaman ili Kahta İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Öz (2014) tarafından oluşturulan Ortaokul öğrencilerinin spor yapma durumlarını etkileyen faktörler anketi kullanılmıştır. Anket 33 maddeden oluşmaktadır. Çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular içermektedir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarına ek olarak danışman ve uzman görüşü alınarak demografik bilgiler bölümü ankete eklenmiştir. Ankette öğrencinin cinsiyet, okul türü, sınıf, baba ve anne mesleği, yaşadığı yer, kardeş sayısı ve aile gelir durumu ilişkileri ile sorgulanmıştır. Anket uygulanmadan veli izin formu kullanılmış öğrencilere bir gün öncesinden Bilgilendirilmiş gönüllü olur formu teslim edilerek ailelerinden izin alınarak anket uygulanmıştır.

3.4. İstatistiksel Analizler

Elde edilen veriler SPSS 22.00 Paket programına kaydedilerek hata kontrolleri, tabloları, istatistiksel analizleri bu program aracılığı ile yapılmıştır. Araştırmada kullanılacak istatistiksel yöntemler; Betimleyici istatistiklerden frekans (f) ve yüzde (%) kullanılmıştır. Ayrıca verilerin değerlendirilmesinde ki-kare testinden yararlanılmıştır. Sonuçlar % 95’lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bu bölümde araştırma anket uygulaması sonucunda yapılan istatistik değerlendirmeleri ile elde edilen veriler tasniflenerek belirli bir sıra içerisinde tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 4.1: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre spor branşları dağılımı.

Spor Branşı			Cinsiyet		Toplam
			Erkek	Kız	
Spor Branşı	Atletizm	f	20	33	53
		%	7,60	15,35	11,09
	Jimnastik	f	1	13	14
		%	0,38	6,05	2,93
	Voleybol	f	52	77	129
		%	19,77	35,81	26,99
	Tenis	f	11	5	16
		%	4,18	2,33	3,35
	Basketbol	f	53	57	110
		%	20,15	26,51	23,01
	Futbol	f	107	8	115
		%	40,68	3,72	24,06
	Bisiklet	f	4	10	14
		%	1,52	4,65	2,93
	Masa Tenisi	f	9	6	15
		%	3,42	2,79	3,14
Badminton	f	6	6	12	
	%	2,28	2,79	2,51	
Toplam	f	263	215	478	
	%	100,00	100,00	100,00	

$\chi^2=105,355$; $sd=8$; $p=,000$

Tablo 4.1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaptıkları spor branşı dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Futbol, tenis ve masa tenisi branşlarını yapan erkek öğrencilerin oranı kız öğrencilere göre daha fazlayken; voleybol, basketbol, atletizm, jimnastik, bisiklet ve badminton branşlarını yapan kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır.

Tablo 4.2: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre serbest zamanlarını değerlendirme dağılımı.

		Cinsiyet			
		Erkek	Kadın	Toplam	
Serbest Zamanlarınızın Çoğunu Nasıl Değerlendiriyor sunuz?	Spor yaparak	f	155	81	236
		%	56,36	27,36	41,33
	Okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak	f	18	52	70
		%	6,55	17,57	12,26
	Arkadaşlarla birlikte oyun oyunayarak	f	42	51	93
		%	15,27	17,23	16,29
	Dinlenerek	f	24	63	87
		%	8,73	21,28	15,24
	TV seyrederek, bilgisayar kullanarak vb.	f	26	27	53
		%	9,45	9,12	9,28
	Diğer	f	10	22	32
		%	3,64	7,43	5,60
	Toplam	f	275	296	571
		%	100,00	100,00	100,00

$\chi^2=61,902$; $sd=5$; $p=,000$

Tablo 4.2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre serbest zamanlarını değerlendirmek için yaptıkları etkinliklerin dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Serbest zamanlarında spor yapan ve TV seyrederek, bilgisayar vb kullanarak zaman geçiren erkek öğrencilerin oranı kız öğrencilere göre daha fazlayken, serbest zamanlarını okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak, arkadaşlarıyla birlikte oyun oynayarak, dinlenerek veya diğer faaliyetlerle ilgilenecek geçiren kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır.

Tablo 4.3: Öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin dağılımı.

		Cinsiyet		
		Erkek	Kadın	Toplam
Spor Yapmanızda Etkili Olan Faktörler Nelerdir?	Ailede spor yapan bir büyüğün olması	f 38	f 28	f 66
		% 13,82	% 9,46	% 11,56
	Çevremde kabul görmek	f 17	f 18	f 35
		% 6,18	% 6,08	% 6,13
	Arkadaşlarımla birlikte olmak	f 56	f 51	f 107
		% 20,36	% 17,23	% 18,74
	Başarılı bir sporcu olmak	f 58	f 51	f 109
		% 21,09	% 17,23	% 19,09
	Sağlıklı bir vücuda sahip olmak	f 42	f 84	f 126
		% 15,27	% 28,38	% 22,07
	Meslek olarak görüyorum	f 6	f 9	f 15
		% 2,18	% 3,04	% 2,63
	Eğlenmek için	f 57	f 46	f 103
		% 20,73	% 15,54	% 18,04
	Diğer	f 1	f 9	f 10
		% 0,36	% 3,04	% 1,75
	Toplam	f 275	f 296	f 571
	% 100,00	% 100,00	% 100,00	

$\chi^2=23,661$; $sd=7$; $p=,001$

Tablo 4.3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ailede spor yapan bir büyüğün olması, çevrede kabul görme isteği, arkadaşlarla birlikte olma isteği, başarılı bir sporcu olma isteği, eğlenme isteğiyle spor yapan erkek öğrencilerin oranı kadın öğrencilere göre daha fazlayken, sağlıklı bir vücuda sahip olmak, meslek amacıyla ve diğer amaçlarla spor yapan kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır.

Tablo 4.4: Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre serbest zamanlarını değerlendirme dağılımı.

		Yaşadığımız Yer		Toplam	
		İlçe Merkezi	Kasaba/Köy		
Serbest Zamanlarınızın Çoğunu Nasıl Değerlendiriyorsunuz?	Spor yaparak	f	229	20	249
		%	44,99	32,26	43,61
	Okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak	f	69	2	71
		%	13,56	3,23	12,43
	Arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak	f	68	13	81
		%	13,36	20,97	14,19
	Dinlenerek	f	73	13	86
		%	14,34	20,97	15,06
	TV seyrederek, bilgisayar kullanarak vb.	f	44	9	55
		%	8,64	14,52	9,63
	Diğer	f	26	5	31
		%	5,11	8,06	5,43
	Toplam	f	509	62	571
		%	100,00	100,00	100,00

$\chi^2=13,607$; $sd=5$; $p=,018$

Tablo 4.4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre serbest zamanlarını değerlendirmek için yaptıkları etkinliklerin dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Serbest zamanlarını spor yaparak ve okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak geçiren ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerin oranı kasaba/köyde yaşayan öğrencilere göre daha fazlayken, serbest zamanlarını, arkadaşlarıyla birlikte oyun oynayarak, dinlenerek, TV seyrederek, bilgisayar vb kullanarak veya diğer faaliyetlerle ilgilenecek geçiren kasaba / köyde yaşayan öğrencilerin oranı ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerden daha fazladır.

Tablo 4.5: Öğrencilerin aile gelir düzeyine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin dağılımı.

		Gelir Düzeyi					Toplam	
		1000 TL ve aşağı	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3001-5000 TL	5001 TL ve üzeri		
Spor Yapmanı zda Etkili Olan Faktörler Nelerdir?	Ailede spor yapan bir büyüğün olması	f	25	17	13	14	0	69
		%	8,90	11,11	21,31	21,54	0,00	12,08
	Çevremde kabul görmek	f	14	11	7	4	1	37
		%	4,98	7,19	11,48	6,15	9,09	6,48
	Arkadaşlarımla birlikte olmak	f	50	32	20	11	2	115
		%	17,79	20,92	32,79	16,92	18,18	20,14
	Başarılı bir sporcu olmak	f	55	29	10	13	2	109
		%	19,57	18,95	16,39	20,00	18,18	19,09
	Sağlıklı bir vücuda sahip olmak	f	77	31	7	9	2	126
		%	27,40	20,26	11,48	13,85	18,18	22,07
	Meslek olarak görüyorum	f	9	2	2	1	1	15
		%	3,20	1,31	3,28	1,54	9,09	2,63
	Eğlenmek için	f	47	29	1	11	3	91
		%	16,73	18,95	1,64	16,92	27,27	15,94
	Diğer	f	4	2	1	2	0	9
	%	1,42	1,31	1,64	3,08	0,00	1,58	
Toplam	f	281	153	61	65	11	571	
	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	

$\chi^2=46,278$; $sd=28$; $p=,016$

Tablo 4.5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Sağlıklı bir vücuda sahip olmak amacıyla spor yapanlarda en yüksek oran gelir düzeyi 1100TL ve aşağısında olan öğrenciler sahip, çevresinde kabul görmek ve arkadaşlarıyla birlikte olmak amacıyla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 2001-3000 TL arasında olan öğrenciler sahip, ailede spor yapan bir büyüğün olması, başarılı bir sporcu olma isteği ve diğer amaçlarla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 3001-5000 TL olan öğrenciler sahip, meslek amacıyla ve eğlenme amacıyla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 5001 TL ve üzerinde olan öğrenciler sahiptir.

Tablo 4.6: Öğrencilerin cinsiyetine göre okullarında bulunan spor tesislerinin yeterli olup olmadığına ait dağılımı.

			Cinsiyet		
			Erkek	Kadın	Toplam
	Hiç tesis yok	f	108	104	212
		%	39,27	35,14	37,13
Okuduğunuz Okulda Spor Tesisleri Yeterli mi?	Tesis var fakat yetersiz	f	123	131	254
		%	44,73	44,26	44,48
	Yeterli tesis var	f	44	61	105
		%	16,00	20,61	18,39
Toplam		f	275	296	571
		%	100,00	100,00	100,00

$\chi^2=2,311$; $sd=2$; $p=,315$

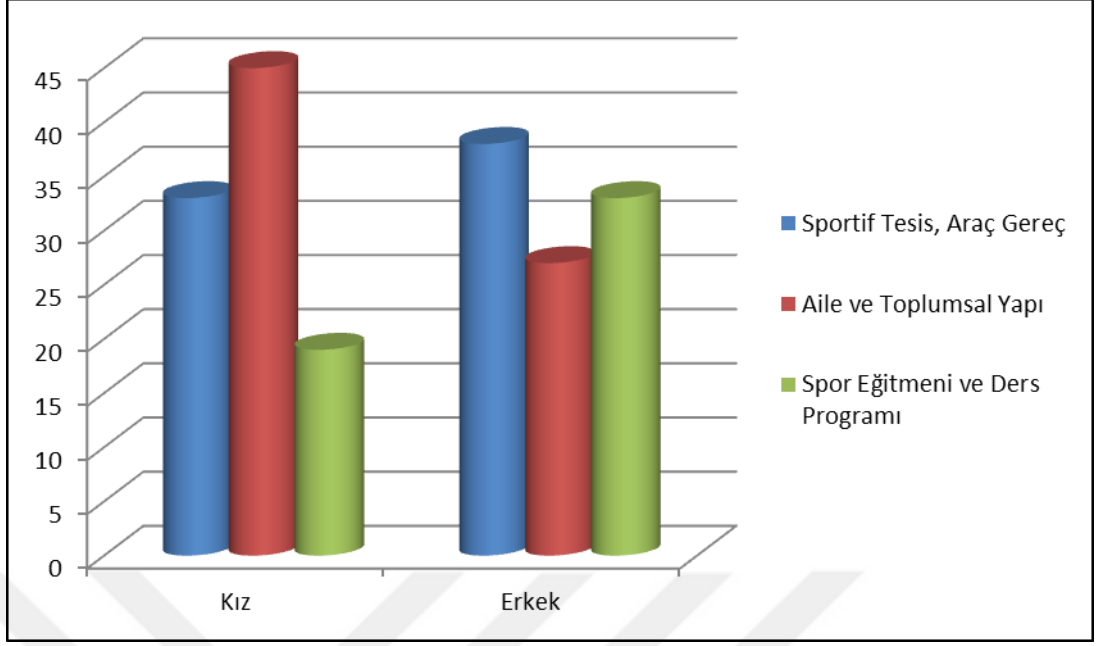
Tablo 4.6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre okudukları okuldaki tesislerin yeterliliği konusundaki görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.7: Öğrencilerin cinsiyetine göre beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetinin ne olmasını isterdiniz faktörüne ait dağılımı.

			Cinsiyet		
			Erkek	Kadın	Toplam
Okulda Beden Eğitimi Öğretmeninizin Cinsiyetinin Ne Olmasını İsterdiniz?	Kadın	f	43	92	135
		%	15,64	31,08	23,64
	Erkek	f	113	38	151
		%	41,09	12,84	26,44
	Fark etmez	f	119	166	285
		%	43,27	56,08	49,91
Toplam		f	275	296	571
		%	100,00	100,00	100,00

$\chi^2=62,099$; $sd=2$; $p=,000$

Tablo 4.7 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenin cinsiyeti konusundaki görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Beden eğitimi öğretmenin erkek olmasını isteyen erkek öğrencilerin oranı kadın öğrencilere göre daha fazlayken, beden eğitimi öğretmenin kadın olmasını isteyen veya fark etmeyeceğini düşünen kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır.

Şekil 4.1: Ortaokul öğrencilerinin “İlçenizde (Kahta’da) spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak hakkında varsa düşüncelerinizi yazınız” maddesine verdikleri yanıtların sınıflaması.

Şekil 4.1’ de araştırmada elde edilen veriler ışığında araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin spora katılım düzeyi ile ilgili ankete verdikleri cevaplar yer almaktadır. Anketin 33. Maddesinde “İlçenizde (Kahta’da) spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak hakkında varsa düşüncelerinizi yazınız” ifadesine öğrencilerin verdikleri yanıtlar aşağıdaki gibi oluşmaktadır.

Öğrencilerin 33. Maddeye büyük çoğunlukla ilçemizde spor tesisi sayısının artırılması, spor branşlarında kullanılacak araç-gereç sayısının artırılması, mevcuttaki spor tesislerinin istenilen seanslarda kullanıma sürekli açık olması, semt sahalarının artırılması, mevcut spor tesislerinin kalite standartlarının artırılması ile okullardaki sportif tesis alanlarının artırılması gibi tesis araç gereç başlığında tutum ifadelerinde buldukları gözlemlenmiştir. Yine araştırma verileri incelendiğinde 33. Maddeye verilen cevaplarda öğrencilerin spor örgütlerinin aileler ile iletişime geçmeleri, ailelerin spora bakış açısını değiştirecek etkinlikler planlamaları, spor tesislerinde toplumsal cinsiyet olgularına ve bölgesel yapıya uygun olarak cinsiyete göre ayrı ayrı sportif tesis alanlarının oluşturulması ile özellikle kız öğrencilerin spora katılım sağlamaları için ailelerinin rolü önemli olduğu maddeye verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır. Yine 33. Maddeye öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde önemli bir sınıflamanın da antrenör ve spor eğitmeni ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Buna göre araştırmaya

katılan öğrenciler, beden eğitimi öğretmenlerinin sportif faaliyetlere daha fazla öğrencileri teşvik etmeleri gerektiği, eğitmenlerin sporu sevdirecek etkinlikler planlamaları, yeteneklerine göre öğrencileri sınıflamaları, ilçedeki antrenör sayısının artırılması, cinsiyete göre spor eğitmenlerinin özellikle bayan antrenör sayısının artırılması ile okullardaki beden eğitimi ve spor ders saatinin arttırılmasına yönelik nitel ifadelerde buldukları gözlemlenmiştir.

BÖLÜM 5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu araştırma Adıyaman ilinin Kahta ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin spor yapmasında etkili olan faktörlerin belirlenmesi için yapılmıştır. Araştırma 571 kişilik bir örneklem üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu örneklemin 275' i erkek (%48.2), 296' sı ise (%51.8) kız ortaokul öğrencisidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaptıkları spor branşı dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.1). Futbol, tenis ve masa tenisi branşlarını yapan erkek öğrencilerin oranı kız öğrencilere göre daha fazla olduğu; voleybol, basketbol, atletizm, jimnastik, bisiklet ve badminton branşlarını yapan kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır. Erkek ve kız öğrencilerde en çok tercih edilen branşın takım sporları olduğu en az tercih edilen branşların ise bireysel sporlar olduğu görülmektedir. Öğrencilerin takım sporlarına daha önem verdikleri ifade edilebilir. Ayrıca erkek öğrencilerin en çok, toplumun genelinde yaygın olarak tercih edilen ve kitle iletişim araçlarında ön planda tutulan futbolu tercih etmesi bunun yanında kız öğrencilerin de son yıllarda daha çok kadın sporu olarak algılanan voleybolu tercih etmesi araştırmanın bir diğer önemli bulgusu olarak göze çarpmaktadır.

Gürsoy (2007) çalışmasında 1457 lisanslı sporcu öğrenciye çalışmasını uygulatmış ve araştırma sonucunda öğrencilerin sportif tercihleri sırasıyla futbol, voleybol ve basketbol branşlarında yoğunlaşmaktadır. En az tercih edilen spor branşları ise karate ve halterdir. Öğrencilerin takım sporlarını tercih etme oranlarının yüksek, bireysel sporları tercih etme oranlarının ise düşük olduğu görülmüştür.

Carl (2002) yaptığı araştırmasında ilkokul çağındaki çocuklarda sosyal sermayenin sportif katılımı nasıl etkilediğini, çocukların sportif katılımlarına etki eden aile, komşu

ve arkadaş etkenlerini tespit etmiştir. Sosyal sermayenin çocukların sportif katılımını etkilediğini, erkeklerin kızlara oranla daha çok futbol branşını tercih ettiğini saptamıştır.

Tammelin ve diğerlerinin araştırmasında (2003) erkeklerde toplu oyunlar, yoğun dayanıklılık sporları, atletizm ve dövüş sporlarına gençlikte katılımın, kızlarda ise koşu, oryantiring, atletizm, bisiklet, cimnastik ve ata binmeye gençlikte katılımın kişilere mükemmel bir motivasyon sağladığı tespit edilmiştir (Tammelin ve diğ., 2003).

Aydos (2003) yaptığı araştırmasında ortaöğretimde öğrenim gören sporcu öğrencilerin sportif tercihlerini incelemiştir. Kırıkkale ilinde gerçekleştirilen araştırma tarama modeliyle yürütülmüştür. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin spor branşı tercihlerinde futbol, basketbol ve voleybolun başlarda olduğu buna karşın tenis yüzme gibi bireysel sporların ise az tercih edilen spor branşlarından olduğu saptanmıştır.

Pepe ve Can (2003) spor branşlarına katılımın sosyo-ekonomik boyutunu incelemiştir. Isparta ve Burdur illerinde aktif spor yapan öğrencilerin tercih edildiği araştırma tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, sporculardan basketbol, yüzme ve voleybol ile ilgilenenlerin aralarında benzerlik gösterdiği ve üst tabakaya; futbol, atletizm, taekwondo, hentbol, judo ve güreş branşlarıyla ilgilenenlerin de aralarında benzerlik gösterip, alt ve orta tabakaya yakın oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçlar bireylerin sahip oldukları sosyo-ekonomik yapının spor branşlarına katılımlarını etkilediğini göstermektedir (Pepe ve Can, 2003: 484-490).

Öz (2014) Kahramanmaraş'ta spora katılımı etkileyen faktörlerin ortaokul öğrencileri boyutunda nasıl şekillendiğini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasının sonucunda en fazla tercih edilen spor branşlarının voleybol, basketbol ve futbol olduğunu rapor etmiştir.

Literatürde yer alan bu araştırma sonuçlarının büyük çoğunluğu mevcut araştırma bulgularını destekler nitelikte olup toplumsal yapıda genel manada tercih edilen spor branşlarının araştırma sonucunda da tercih edildiği tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre serbest zamanlarını değerlendirmek için yaptıkları etkinliklerin dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.2). Serbest zamanlarında spor yapan ve TV seyrederek, bilgisayar vb. kullanarak zaman geçiren erkek öğrencilerin oranı kız

öğrencilere göre daha fazlayken, serbest zamanlarını okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak, arkadaşlarıyla birlikte oyun oynayarak, dinlenerek veya diğer faaliyetlerle ilgilenerak geçiren kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır. Hem erkeklerde hem de kızlarda serbest zamanlarda en çok spor yapmanın tercih edildiği saptanmıştır. Bu sonuç sporun bu yerde yaşayan çocuklar için önemli bir aktivite aracı olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Farrell ve Shields (2002) İngiltere’de 6467 kişi üzerinde yaptıkları araştırmada İngiltere’de sportif katılımı belirleyen ekonomik ve demografik faktörleri saptamaya çalışmışlardır. Bunun yanı sıra ev halkının gözlenemeyen sportif tercihlerini de dikkate almışlardır. Araştırma sonucunda spora bilinçli katılımın olumlu olduğu rapor edilmiştir (Farrell ve Shields, 2002).

Göktaş (1994) yaptığı araştırmasında Ankara’nın değişik ilçelerine bağlı, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki okullarda öğrenim gören 87 kız, 98 erkek toplam 185 öğrenciyi araştırmaya dahil etmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin spora katılmasında aile, çevre, kitle iletişim araçları, spor tesislerinin durumu teşvik edici unsur olarak ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin spor yapmalarında en önemli etken ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek ve sporda başarılı olmak faktörleridir. Bu faktörleri sağlık, çevreye kendini kabul ettirme faktörleri takip etmektedir. Öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısındaki farklılıklar, onların uğraştıkları spor dalının seçiminde ve spor yapmasındaki amacın tespitinde önemli bir etken olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmede spor yapmanın en çok tercih edilen bir unsur olduğu bunu ise okumak, sinemaya gitmek ve tiyatro izlemenin takip ettiği sonucu araştırma sonucunda ortaya konmuştur.

Sabbağ ve Aksoy (2011) yaptıkları araştırmasının sonucunda öğrenciler ve kadın çalışanların çoğu etkinlik yapabilecek boş zaman bulabildiklerini, boş zaman etkinliklerine katılmama nedeni olarak ekonomik yetersizlikler ve tesis eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Her iki grupta da boş zaman etkinliklerine katılım oranının yüksek olduğu saptanmıştır. Hem öğrenci hem de çalışanların çoğunluğu parkların spor tesisleri kadar büyük olmasını, şehir merkezinde ve her mahallede parkların olması gerektiğini, parkların içinde spor tesisi, restoran, oyun alanları, güvenlik, mescit, rahat banklar, tuvalet, çöp kutularının olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.3). Ailede spor yapan bir büyüğün olması, çevrede kabul görme isteği, arkadaşlarla birlikte olma isteği, başarılı bir sporcu olma isteği, eğlenme isteğiyle spor yapan erkek öğrencilerin oranı kadın öğrencilere göre daha fazlayken, sağlıklı bir vücuda sahip olmak, meslek amacıyla ve diğer amaçlarla spor yapan kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazla olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerde özellikle başarılı sporcu olma isteğinin, kız öğrencilerde ise sağlıklı bir vücuda sahip olma isteği spor yapmada en önemli tercih nedenlerini oluşturmaktadır.

Göktaş (1994) yaptığı araştırmasında Ankara'nın değişik ilçelerine bağlı, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki okullarda öğrenim gören 87 kız, 98 erkek toplam 185 öğrenciyi araştırmaya dahil etmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin spor yapmalarında aile, okul ülkeyi en iyi şekilde temsil etme, sağlık, tesis ve çevrenin önemli bir yer tuttuğu tespit edilmiştir.

Shimon (1996) yaptığı çalışmasında genç ergenlerin fiziksel aktivite yapmalarında belirleyici etmenleri araştırmıştır. 599 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmasının sonucunda genç ergenlerde fiziksel aktiviteyi belirleyen etmenler arasında; oyunlar ve sporu sevmenin, fiziksel olarak aktif olmanın, fiziksel aktivite tercihinde önemli birer unsurlar olduğu bunun yanı sıra cinsiyetin, fiziksel olarak aktif olmanın ve akran grubu desteği ve modelin ise bu tercihler içerisinde geri planla kaldığını elde etmiştir. Ayrıca kızlar ve erkeklerin benzer fiziksel aktivite tercihinde bulduklarının ve ev işi, spor zamanı gibi etkenler devreye girdiklerinde erkeklerin anlamlı derecede kızlara oranlar fiziksel olarak aktif olduklarını araştırmanın bir diğer bulguları arasında rapor etmiştir.

Vilhjallmsson ve Thorlindsson (1998) Kuzey Almanya örnekleminde araştırmalarını kurgulamış ve 1131 öğrenci üzerinde kurguladıkları araştırmalarını gerçekleştirmişlerdir. Araştırma bulguları incelendiğinde erkek öğrencilerin baba, arkadaş ve büyük kardeşlerinin fiziksel olarak aktif olma ve fiziksel aktivitenin sosyalleşme, spora ve sağlığın gelişmesine yardımcı olma gibi öneminin farkında oldukları bunun yanı sıra işe harcanan zaman ve televizyon izlemenin ise fiziksel aktivite ile daha az ilişkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca egzersize katılımın genç kız ve erkeklerde duygusal yakınlıklara dayandığı da bir diğer bulgu olarak elde edilmiştir.

Bzdell (2001) yapmış olduğu tez çalışmasında çocukların spora katılımında ailesel nedenleri araştırmıştır. Çeşitli branşlarda spor yapan 405 aile örneklemini üzerinde yapılan araştırma sonucunda ailelerin çocuklarını spora yönlendirmede sekiz anlamlı ve önemli faktör olduğu ortaya konmuştur. Bu önemli faktörlerin yaşam becerisi, çocuk/spor deneyimiyle tanımlama, oynamayı ve mücadele etmeyi öğrenme, çocuğun özkabülü, fiziksel ve sosyal gelişim, zevk ve aile desteği, başarı ve ödöl kazanma olduğu saptanmıştır.

Rimal (2002) Amerika Birleşik Devletlerinde 2880 aile üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasının sonucunda spor yapma alışkanlıkları üzerinde ev halkının gelir düzeyi, eğitim seviyesi ve aile kompozisyonları olduğunu tespit etmiştir.

Altuntaş (1995) Trabzon örnekleminde yaptığı araştırmasında öğrencilerin sportif eğilimleri ve beklentilerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre sportif katılımlarının daha yüksek olduğu ve aile yaşam standartlarının yanı sıra eğitim seviyelerinin de yüksek olması sportif faaliyetlere katılımı arttırdığı buna karşın tesislerin yetersiz oluşunun ise sportif katılımı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çon (1995) elit sporcuların spora yönelmelerindeki ilk ve ortaöğretim kurumlarının etkisini araştırdığı araştırmasının sonucunda öğrencilerin spora başlamalarında öncelikle arkadaş çevresi, aile, spor kulübü, beden eğitimi öğretmeni ve okulun spor alanlarındaki faaliyetlerin olduğunu rapor etmiştir.

Mamak (2000) Zonguldak örnekleminde yaptığı araştırmasının sonucunda spora katılımında ailenin önemli rolünün olduğu bunun yanında spora teşvik etmede kitle iletişim araçları, spor tesisinin durumu, spor kulüplerinin ve okulların bu yöndeki çalışmaları, ailenin öğrenim düzeyi, beden eğitimi öğretmenlerinin ve antrenörlerinin spora teşvik edici rolü, basım-yayım araçlarının etkinliğinin önemli olduğunu ortaya koymuştur (Mamak, 2000).

Literatürde çocukların spor yapmasını etkileyen birçok faktörün varlığı göze çarpmaktadır. Bunlar arasında aile, arkadaş çevresi göz ardı edilemeyecek kadar önemli birer unsur olarak çöze çarpmaktadır. Özellikle ailede spor yapan bir büyüğün olması yani ailenin önemi çocuğun spor yapması ve yönlenmesinde önemli bir unsurdur. Nitekim spor yapmada aile faktörün çocuklar üzerinde etkili olduğunu söyleyen

Hergüner' de (1991) çocukların temel beceri gelişimi ve yeteneklerin tespit edilmesi ve yarımların sporcularının yetiştirilmesinin önemli olduğunu ifade etmiştir. Bunun için ise spor kültürünün oluşması yani çocuğun aileden başlayarak bu kültüre sahip olması bunun okul ile iş birliği içerisinde devam etmesi gerektiği üzerinde durmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre serbest zamanlarını değerlendirmek için yaptıkları etkinliklerin dağılımlarının istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.4). Serbest zamanlarını spor yaparak ve okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak geçiren ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerin oranı kasaba/köyde yaşayan öğrencilere göre daha fazlayken, serbest zamanlarını, arkadaşlarıyla birlikte oyun oynayarak, dinlenerek, TV seyrederek, bilgisayar vb. kullanarak veya diğer faaliyetlerle ilgilenerek geçiren kasaba/köyde yaşayan öğrencilerin oranı ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerden daha fazladır. Her iki yerde de spor yapma oranının fazla olması göze çarpmaktadır. Öğrencilerin sporu hayatlarına entegre ettikleri serbest zamanlarında bile sporun onlar için önemli bir uğraş olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin serbest zamanlarında da öncelikle sporu tercih etmeleri onlarda spor kültürünün yavaş yavaş oluşmaya başlamış olabileceği şeklinde ifade edilebilir. Sonuç olarak nerede yaşanılırsa yaşanılınsın sporun öğrenciler için önemli bir araç olduğu ve onların serbest zamanlarında spor yapmayı tercih ettiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Akkaya (1998) Kocaeli ilinde ortaöğretim öğrencilerinin sportif tercih nedenlerini araştırdığı çalışmasının sonucunda çevresel spor alanların ve sosyo-ekonomik faktörlerin spor tercihlerini etkilediği bunun yanı sıra yaşanan yerleşim biriminin de sportif tercihlerde önemli bir unsur olduğunu ortaya koymuştur.

Aslan (1996) yaptığı araştırmasında öğrencilerin spor branşlarına yönelmelerinde etkili olan faktörleri incelemiştir. Araştırma sonucunda coğrafi bölgeler, yerleşim yerleri, ailelerin meslekleri, fert sayısı, bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olup olmama durumu, ekonomik ve kültürel düzey faktörlerinin spor branşı seçiminde önemli rol oynadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Aydos (2003) Kırıkkale' de yaptığı araştırmasında lisanslı öğrencilerin sportif tercihlerini incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin sportif tercihlerine etki eden sosyo-ekonomik faktörlerin içinde öğrencilerin yaşadıkları yerlerinde olduğunu

tespit etmiştir. Ayrıca cinsiyetleri, yaşları, doğdukları yer, aileleri ile birliktelik durumları, okudukları okul türü, okudukları sınıf, anne ve babalarının öğrenim durumu, ailelerinin gelir durumu vb. gibi unsurlarında sportif tercihte önemli birer etken olduğu ortaya konulmuştur.

Literatürde elde edilen bulgular kişilerin yaşadığı yere göre sportif tercihlerinin değişebileceği ancak nerede yaşanılırsa yaşanılısın sportif tercihin her zaman önemli bir araç olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin gelir düzeylerine göre spor yapmalarında etkili olan faktörlerin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.5). Sağlıklı bir vücuda sahip olmak amacıyla spor yapanlarda en yüksek oran gelir düzeyi 1100TL ve aşağısında olan öğrenciler sahip, çevresinde kabul görmek ve arkadaşlarıyla birlikte olmak amacıyla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 2001-3000 TL arasında olan öğrenciler sahip, ailede spor yapan bir büyüğün olması, başarılı bir sporcu olma isteği ve diğer amaçlarla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 3001-5000 TL olan öğrenciler sahip, meslek amacıyla ve eğlenme amacıyla spor yapanlarda en yüksek orana gelir düzeyi 5001 TL ve üzerinde olan öğrenciler sahiptir. Öğrencilerin aile gelir düzeylerinde en yüksek gelire sahip olanların eğlenmek amacıyla spor yapmasının sporun mücadele etme ve kazanma arzusundan ziyade keyif almak için yapıldığına işaret etmektedir.

Farrell ve Shields (2002) İngiltere’de yaptığı araştırmasında 6467 kişiyi araştırmasına dahil etmiştir. Bu örneklem grubu üzerinde sportif katılımı belirleyen ekonomik etmenleri inceleyen araştırmacılar ev halkının gelir seviyesinin spora bilinçli katılım ile olumlu yönde ilgili olduğunu tespit etmiştir.

Rimal (2002) Amerika Birleşik Devletlerinde 2880 aile üzerinde egzersiz alışkanlığı ile beslenme alışkanlığını incelemiştir. Araştırmasının sonucunda egzersizin etkileyen önemli değişkenin ailenin gelir düzeyi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Literatür incelendiğinde gelir durumuna göre spora katılım faktörlerinin değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca literatürde Brustad (1993) sosyo-ekonomik seviyesi yüksek olan ailelerin, çocuklarını egzersize katılım için daha fazla yönlendirdikleri tespit edilmiştir. Sportif tercihler ile sporcu öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama geliri

arasında bir ilişkinin bulunması Göktaş (1994), Akkaya (1998), Siegel (1999) ve Aydos'un (2003) araştırma bulgularıyla desteklenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre okudukları okuldaki tesislerin yeterliliği konusundaki görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık göstermediği tespit edilmiştir (Tablo 4.6). Her ne kadar anlamlı farklılık elde edilemezse bile gerek erkek öğrencilerde gerekse de kız öğrencilerde tesislerin yeterli olmadığı görüşü bildirilmiştir.

Çon (1995) yaptığı araştırmasında elit düzeyde spor yapanların spora yönelmelerinde eğitim-öğretim kurumlarının etkilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin spora başlamalarında öncelikle arkadaş çevresi, aile, spor kulübü, beden eğitimi öğretmeni ve okulun spor alanlarındaki faaliyetlerin olduğunu saptamıştır. Buna karşın okullarda tesis, malzeme, araç-gereç ve teknik donanımın ise iyi olmayışının beden eğitimi dersinin amacına uygun bir şekilde işlenmesine engel olduğunu tespit etmiştir.

Akkaya (1998) Kocaeli ilinde ortaöğretim öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmasının sonucunda öğrencilerin sportif tercih nedenlerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde çevresel spor alanların ve sosyo-ekonomik faktörlerin spor tercihlerini etkilediği bunun yanı sıra yaşanan yerleşim biriminin de sportif tercihlerde önemli bir unsur olduğu saptanmıştır.

Fidan (2002) yaptığı araştırması sonucunda sporcuların buldukları çevrede tesislerin yakın ve yeterli sayıda olmasının spora duyulan ilgi ve talebi artırmada etkili olduğu, sporcuların eğitim hayatları ile sportif yaşantıları arasında doğru bir ilişki bulunduğu, başarıyı beraberinde getirdiği elde edilmiştir.

Sarı (2002) ortaöğretim kurumlarında yaptığı araştırmasının sonucunda sportif tercihlerde yeterli spor malzemesinin bulunmaması, tesislerin yetersiz oluşu ve sportif faaliyetlerinin maddi yükünün çok olmasının sportif tercihleri ve başarıyı etkilediği sonucunu rapor etmiştir.

Aydos (2003) Kırıkkale' de yaptığı araştırmasında lisanslı öğrencilerin sportif tercihlerini incelemiştir. Araştırma sonucunda sporcu öğrencilerin yakın çevrelerinde spor tesislerinin varlığının sportif tercihi etkilediği ortaya konulmuştur.

Kılıç (2006) Van ilinde yaptığı araştırmasında okul takımlarında yer alan öğrencilerin spor yapma durumlarını etkileyen faktörleri incelemiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde öğrencilerin okullarda karşılaştıkları problemler olarak; tesislerin yetersizliği, sportif faaliyet için gerekli malzemenin eksikliği, aile, okul idaresi ve beden eğitimi öğretmenleri dışındaki kişilerden yeterli derecede destek görememe olduğu tespit edilmiştir.

Taşmektepligil ve diğerleri (2006) ilköğretim programındaki beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmasının sonucunda okullarda yeterli malzeme ve tesislerin olmadığı ve okul idaresinin sportif faaliyetlere katılmada yeterli desteği vermediğini ortaya koymuşlardır.

Alanyazında çıkan bu sonuçlar sportif tercihlerde tesislerin önemli bir yer tuttuğu ve var olan tesislerin imkanı spora karşı ilgi ve tutumda önemli bir etken olduğu gerçeğini oraya koymuştur. Nitekim spora teşvik etmede ve sportif tercihlerin tercihinde alt yapının ve tesislerin önemli olduğu gerçeğini unutmamak gerekir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenin cinsiyeti konusundaki görüşlerinin istatistiksel olarak anlamlı seviyede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Tablo 4.7). Beden eğitimi öğretmenin erkek olmasını isteyen erkek öğrencilerin oranı kız öğrencilere göre daha fazlayken, beden eğitimi öğretmenin kız olmasını isteyen veya fark etmeyeceğini düşünen kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden daha fazladır. Bu sonuç erkek öğrencilerin erkek beden eğitimi öğretmeni ile çalışmayı veya dersine girmesini daha çok istedikleri sonucuna ulaştırmıştır. Kız öğrencilerde ise beden eğitimi öğretmeni tercihinde cinsiyet faktörü çok belirleyici olmamıştır.

Sarı (2002) ortaöğretim kurumlarında yaptığı araştırmasının sonucunda sportif tercihlerde beden eğitimi öğretmenlerinin son derecede önemli rol oynadığını rapor etmiştir. Yine benzer şekilde Mamak (2000) Zonguldak örneğinde yaptığı araştırmasının sonucunda öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin spora yönlendirmesinden önemli teşvik edici rolünün olduğunu tespit etmiştir.

Araştırmada 33. Maddeye verilen cevaplar incelendiğinde ise öğrencilerin spora katılımlarının önündeki en önemli engellerden biri bu konudaki tanıtım eksikliğidir. Öğrencilerin yakındıkları tanıtım eksiklikleri arasında, buldukları bölgedeki spor

etkinliklerini ve spor etkinliği yapacakları spor tesislerini kullanmaları konularındadır. Araştırmada çoğunlukla ilçedeki spor tesisi sayısının arttırılması, spor branşlarında kullanılacak araç-gereç sayısının arttırılması, mevcuttaki spor tesislerinin istenilen seanslarda kullanıma sürekli açık olması, semt sahalarının arttırılması, mevcut spor tesislerinin kalite standartlarının arttırılması ile okullardaki sportif tesis alanlarının arttırılmasını istemektedirler. Araştırmada ayrıca katılımcıların spor tesislerinin uzak olmasından şikâyet ettikleri görölmektedir. Ulaşım konusu spora katılım ve spor yapmanın sürdürülebilir olması açısından önemlidir. Öğrencilerin ders dışında kalan zamanlarını spor yaparak geçirmeleri için okullarının ve evlerinin yakınlarında spor tesislerinin olması gerekmektedir. Okuldan sonra ev ile spor tesisi arasındaki mesafenin uzak olması durumunda, spor tesisine ulaşım zorlaşmakta ve spora katılım azalmakta ve öğrencilerin spora katılım imkânları kısıtlanmış olmaktadır. Öğrencilerin spora katılımlarını engelleyen diğer bir etken ise spor tesislerinde kendilerini yönlendirecek personel sayısındaki eksikliklerdir. Katılımcıların ifade ettiklerine göre spor tesislerinin açık olduğu zamanlarda bu tesislerde kendilerini yönlendirecek personel sayısı yeterli değildir.

Kotan (2007) yaptığı çalışmasında araştırma sonucunda okullarda mevcut spor imkanları yeterli düzeye çıkarılması, spor sahalarının bakım ve onarımı yapılarak, öğrencilerin uygun yerlerde giyinip soyunmaları, sıcak su ile duş alma imkanları oluşturularak sağlıklı ortamlarda spor yapmalarının sağlanması önemli olduğu sonucuna varmıştır.

Adıgüzel (2010) yaptığı araştırmasının sonucunda ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin spora bakış açıları ve alışkanlıklarının önemli oranda teşvik ve tesisleşmeye bağlı olduğu, çevrede bulunan spor tesisleri, spor medya takibi ve kaliteli beden eğitimi ve spor derslerinin pozitif yönde etkili olduğunu tespit etmiştir.

Literatürde ki çalışmalarda mevcut çalışma sonuçları gibi spor yapmada tesislerin varlığından, tesislerin yeterli olup olmamasının spora katılımında önemli bir faktör olduğu sonucunu oraya koymaktadır.

5.2. Sonuç

Sonuç olarak araştırmada öğrencilerin daha çok spor yapma amaçlarının en yüksek oranda sağlıklı bir vücuda sahip olmak amacını taşıdığı, bunun yanında en düşük oranda ise sporu meslek olarak görüyorum ifadesinin yer aldığı araştırma sonucunda verilerden elde edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin spor yapmaları ve sportif etkinliklere katılmaları daha çok sağlıklı olma, bedeneni iyi bir görünüme sahip olma şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca öğrencilerin daha çok takım sporuyla ilgilendikleri, serbest zamanlarında spor yapmayı tercih ettikleri, yaşadıkları yerlerde en çok yine spor yapmayı tercih ettikleri ve spor tesislerinin yetersiz olduğunu görüşünü belirtmişlerdir.

5.3. Öneriler

Araştırmanın sonuçları ışığında araştırmada aşağıdaki önerilere yer verilmiştir;

- Yerel yönetimler, Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi birimlerin bütün yaş gruplarına egzersiz, spor ve fiziksel aktiviteleri gerçekleştirebilecek uygun ortamlar oluşturulmasında katkı sağlamalıdır. Okullarımızda özellikle ilköğretim döneminde beden eğitimi ve spor derslerinin kaldırılması veya seçmeli ders olarak konulmasının yerine, bu dersin ilköğretim dönemlerinden başlayarak ve ders saatlerinin artırılarak hareketsiz bir yaşam tarzından kurtulmanın bilinci daha küçük yaşlardan itibaren kazandırılmalıdır.
- Okullarımızda bütün öğrencilerimizin beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmalarının artırılmasının yanı sıra sportif etkinliklerde fiziksel yetenekleri ön plana çıkan öğrencilerin uygun branşlara yönlendirilmelerini ve antrene edilmelerini kolaylaştırmak amacıyla beden eğitimi ve spor öğretmenlerine destek sağlayacak branş antrenörlerinin okullarda koordineli çalışmaları sağlanmalıdır.
- Spor tesis, araç-gereç planlama ve politikaları gözden geçirilmeli, bölgesel analizler yapılarak bölgenin sosyo-ekonomik, coğrafi ve yöresel özelliklerine uygun planlamalara gidilerek, bölgenin ihtiyacına cevap verebilecek sportif tesisler yapılmalıdır.

- İlçelerdeki Millî Eğitim Müdürlükleri ile Gençlik Spor Müdürlükleri işbirliği içinde olarak spora teşvik etmeli, destek vermeli, sporcuyu maddî ve manevî anlamla korumalıdır.
- Küçük yaşlarda çocuklarımız sporla tanıştırılmalı, spor alt yapısının temelleri atılmalı ve spora başlama yaşı ortaöğretimden ilköğretimin birinci kademesine düşürülmelidir. İleriki yaşlarda da sporu devam ettirmeleri için yaşam boyu etkinlikler hakkında bilgilendirilmelidirler.
- Kitle iletişim araçları sporun her branşında yayınlar yapmalı, farklı branşlar hakkında halkı bilgilendirmeli, süper liglerle birlikte amatör ligi de destekleyici yayınlar yapılmalıdır.
- Her okul bir kulüp kapsamında bilgilendirme çalışmaları yapılmalı, destek sağlanmalı ve başarının artırılması için okullardaki ders dışı egzersiz saatleri artırılmalıdır.
- Ailelerin spor ve beden eğitimi konusunda bilinçlendirilmesi, çocuklarını spora yönlendirmeleri konusunda kitle iletişim araçlarından da yararlanılarak çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. (1. baskı). İstanbul: Morpa Mmp Baskı Tesisleri.
- Adıgüzel, R. (2010). *İlköğretim okulları II. kademe öğrencilerinin spora bakış açılarının ve spor alışkanlıklarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kayseri.
- Akkaya, L. (1998). *Kocaeli’de orta öğretim gençliğinin sportif tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.
- Altuntaş, M. (1995). *Orta öğretim gençliğinin sportif eğitim ve beklentileri (Trabzon İli Uygulaması)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Aracı, H. (2000). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Bağırhan Yayıncılık.
- Aracı, H. (2001). *Okullarda beden eğitimi*. (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aral, N. ve Bulut, S. (2000). *Çocuk gelişimi*. İstanbul: Ya-pa Yayıncılık Pazarlama.
- Arslan, R. (1979). *Beden eğitimi bilgileri*. Ankara.
- Aslan, H. (1996). *Yüzüncü yıl üniversitesine yeni kayıt olan öğrencilerin çeşitli spor dallarına eğilimleri ve sosyal yapıları arasındaki ilişkiler (1995-1996)*. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Van.
- Atlı, M. (1986). *Beden eğitimi ve spor teksiri*. Van: Çoğaltılmış Ders Notu.
- Aydos, S. (2003). *Kırıkkale’de orta öğretimdeki sporcu öğrencilerin sportif tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Bağırhan, T. (1992). *Spor bilimlerinin beden eğitimi ve spor bilimleri II. ulusal kongresi bildirileri*. H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okulu Yayını No:3 Ankara.
- Bohus, J. (1986). *Sport geschichte*. München: Wien Zürich.
- Brook, C. M. (1994). *Sport marketing competitive business strategies for sports*. p. 31-33 Prentice Hall.
- Brustad, R. J. (1993). Who will go out and play? Parental and psychological influences on children’s attraction to physical activity. *Pediatric exercise science*, 5(3), 210-223.

- Bzdell, W. B. (2001). *Development of the parents' motivations for children's participation in sport scale*. Ph. D. Thesis, Boston University.
- Carl, J. D. (2002). *Social capital and sport participation*. Ph. D. Thesis, University of Oklohoma.
- Cox, R.H. (1998). *Sport psychology: Concepts and applications*. s. 236-271. 4th ed. The McGraw-Hill.
- Çon, M. (1995). *Üst düzeyde (elit) spor yapanların spora yönelmelerinde ilk ve ortaöğretim kurumlarının etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- DPT. (1983). *V. Beş yıllık kalkınma planı özel ihtisas komisyonu raporu*. Ankara: Spor Toto Yayınları.
- Erdemli, A. (15-16 Mart 1990). *Hümanizma olarak spor, spor bilimleri I. ulusal sempozyum bildirileri*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Erkal, M. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Der Yayınları.
- Erkal, M. E. (1982). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Erkan, N. (1994). *Yaşam boyu spor nedir? Türkiye ve Olimpiyat Sempozyumu*, GSGM; Ankara.
- Farrell, L. ve Shields, M. A. (2002). Investigating the economic and demographic determinants of sporting participation in England. *Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)*, 165(2), 335-348.
- Fidan, S. (2002). *Türkiye'deki ve Dünya'daki elit cimnastikçilerin sosyo-ekonomik analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Fişek, K. (1985). 100 soruda Türkiye spor tarihi. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdürlüğü (1973). *İlkokullarda beden eğitimi*. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- George, H. (1979). Sport and the social science, *annals, Aapss* Vol. 445 September, s.9.
- Gill, D.L., Gross, J.B. ve Huddleston, S. (2006) Participation motivation in youth sports. *Int J Sport Psychol* 1983; 14: 1-14., Sit CH, Lindner KJ. Situational state balances and participation motivation in youth sport: A reversal theory perspective. *Br J Educ Psychol*; 76, 369-84.
- Göktaş, Z. (1994). *Farklı sosyo ekonomik yapıdaki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Güçlü, M. (2001). Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Türkiye'de beden eğitimi ve sporun gelişimi, Milli Eğitim Bakanlığı, *Milli Eğitim Dergisi*, sayı 150, Erişim: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/guclu.htm>, E.T. 24.11.2016.
- Gülüm, V. (2008). *Adana ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin ilköğretim okullarında uygulanmakta olan beden eğitimi öğretim programına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.

- Gürsoy, E. (2007). *Edirne’de orta öğretimdeki sporcu öğrencilerin sportif tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik faktörler*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Hergüner, G. (1991). Çocuğun spora yönelmesinde ailenin rolü ve önemi, *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 6,s,91 Samsun.
- Hergüner, G. (1992). Eğitim – Spor ilişkisi, *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık, Sayı 7, S.61, Samsun.
- Hergüner, G., Bar, M. ve Yaman, M.S. (2016) Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılan ortaokul öğrencilerinin aile, okul yöneticileri ve öğretmenlerden beklentilerinin belirlenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Cilt 13, Sayı 1, ss: 155-168.
- Himbergh, C., Hutchinson, E. G. ve Roussell, M. F. (2003). *Teaching secondary physical education. Preparing Adolescents to Be Active for Life*. p. 51- 55. United States: Human Kinetics.
- Kalkavan, A. (2001). *Çocuklarda psikomotor gelişim*. Trabzon: Ders Notları. s.12-59.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar, ilkeler ve teknikler*. (31.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keten, M. (1974). *Türkiye’de spor*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Kılıç, M. (2006). *Okul takımlarında yer alan sporcu öğrencilerin kulüp bazında spor yapma oranları ve bunu etkileyen faktörler (Van İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Koç, S. (1994). *Spor psikolojisine giriş*. İzmir: Saray Kitapevi.
- Kotan, Ç. (2007). *İlköğretim okullarında okuyan sporcu öğrencilerin spor yapmalarında okul ve aile faktörünün etkisi (Sakarya İl Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Küçük, V. (1997). *Sporda yönlendirmenin yeri ve önemi*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Lei, P. W. ve Wu, Q. (2007). Introduction to structural equation modeling: Issues and practical considerations. *Educational Measurement: issues and practice*, 26(3), 33-43.
- M.E.B. (2007) *Beden eğitimi dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı ve kılavuzu*. Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- M.E.B. (1997). *İlk-Ortaöğretim kurumları beden eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Ankara.
- Mamak, H. (2000). *Zonguldak’ta spora katılımın sosyo-ekonomik boyutu (Orta Öğretim Gençliği Üzerine Bir Araştırma)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Mengütay, S. (2005). *Çocuklarda hareket gelişimi ve spor*. Morpa Kültür yayınları.
- Morpa Ansiklopedisi (1996). Cilt 4 Kültür Yayınları İstanbul.

- Öncü, E. ve Güven, Ö. (2011). Ana babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 29.
- Öz, G. (2004). *Kahramanmaraş'ta spora katılımı etkileyen faktörlerin ilköğretim ikinci kademe (ortaokul) öğrencileri boyutunda incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kahramanmaraş.
- Özbaydar, S. (1983). *İnsan davranışının sınırları ve spor psikolojisi*. Ankara: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Özer, K. ve Özer, D. S. (1998). *Çocuklarda motor gelişim*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
- Özer, K. ve Özer, D. S. (2001). *Çocuklarda motor gelişim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş sporda eğitim üçgeni*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Öztürk F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Öztürk, Ü. (1982). *Orta dereceli okullarda beden eğitimi*. Güven Matbaası.
- Pepe, K. ve Can, S. (2003). Spor branşlarına katılımın sosyo-ekonomik boyutunun araştırılması. *10-11 Ekim 2003 Ankara Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı*. s. 484-490.
- Rimal, A. (2002). Association of nutrition concerns and socioeconomic status with exercise habits. *International Journal of Consumer Studies*, 26(4), 322-327.
- Sabbağ, Ç. ve Aksoy, E. (2011). Üniversite öğrencileri ve çalışanların boş zaman etkinlikleri: Adıyaman örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 10-23.
- San, H. (15-16 mart 1990). *Bilimsel sporun anlamı ve tarihi*. *Spor Bilimleri I. Ulusal Sempozyumu Bildirileri*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Sarı, F. (2002). *Orta öğretim kurumlarında sportif faaliyetlere katılan öğrencilerin katılım amaçları ve karşılaştıkları problemlerin tespitine yönelik durum analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Shimon, J. M. (1996). *Analysis of physical activity determinants in young adolescents*. Ph. D. Thesis. University of Northern Colorado.
- Siegel, S.R. (1999). *Patterns of sport participation and physical activity in urban mexican youth*. Ph. D. Thesis. Michigan State University.
- Strcmeyer, H. (1983). *Leizbeserziehuhg und shculssport*. Osterrichhiseber Bundeswerby s.190.
- Şimşek, K.Y. (2005). *Çocukların spora yönlendirilmesinde ailenin görüşlerinin değerlendirilmesi (Eskişehir il örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- Tamer, K. (1987). *Beden eğitimi oyun öğretimi*, AÜ AÖF Yayını No:101 Ankara, s.6.

- Tammelin, T., Näyhä, S., Hills, A. P., & Järvelin, M. R. (2003). Adolescent participation in sports and adult physical activity. *American journal of preventive medicine*, 24(1), 22-28.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O. ve Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Thomas, S. B. ve Alberts, C. L. (1982). Negligence and the physical education teacher. *Physical Educator*, 39(4), 199.
- Vilhjalmsson, R. ve Thorlindsson, T. (1998). Factors related to physical activity: a study of adolescents. *Social Science & Medicine*, 47(5), 665-675.
- WEB-1. www.adiyamankulturturizm.gov.tr/tr.61340/kahtahtml adresinden 16.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB-2. <http://adiyaman.gsb.gov.tr/Sayfalar/505/391/Fikst%C3%BCr.aspx> adresinden 25.02.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Weiss, M.R. (2013). Back to The Future: Research Trends in youth motivation and physical activity. *Pediatric exercise science*, 25, 561-572.
- Whitehead, M.E. (Ed.) (2010). *Physical literacy: Throughout the life course*. London: Routledge.
- Yavaş, M. ve İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*, Melisa Matbaacılık.
- Yavaş, M. ve İlhan, A. (1997). *Beden Eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. (2.baskı). Bursa: Melisa Basım.
- Yaylacı, F. (1988). İlköğretim okulları beden eğitimi dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi S.B.D.* 1: 95- 106.
- Yücel. A.S., Kılıç B., Korkmaz M. ve Göral K. (2015). Spor yapan çocukların spor tercihleri ve bunu etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, Cilt 5, Sayı. 14, sf.21.

EKLER

EK: A

ANKET ÖRNEĞİ

Sevgili öğrenciler;

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SPOR YAPMALARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ 'konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere bir araştırma yürütmekteyiz.

Aşağıdaki anket sorularına vereceğiniz cevaplar araştırmanın doğru sonuçlanmasını sağlayacaktır. Zaman ayırdığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Hacı Mustafa AKGÜL
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni
SUBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

1. Cinsiyetiniz? () Erkek () Bayan
2. Okul türünüz? () Devlet Okulu () Özel Okul
3. Kaçınıcı sınıftasınız? () 7 () 8
4. Babanızın Mesleği
5. Annenizin Mesleği
6. Yaşadığınız Yer? () İlçe Merkezi () Kasaba/Köy
7. Kardeş sayısını(siz dahil)?
() Tek çocuk () 2 () 3 () 4 () 5 ve üzeri
8. Ailenizin aylık gelir düzeyi nedir?
() 1000 TL ve aşağısı () 1001 TL - 2000 TL () 2001 TL - 3000 TL
() 3001 TL - 5000 TL () 5001 ve üzeri TL
9. Spora ilgi duyuyor musunuz? () Evet () Hayır () Kısmen
10. Cevabınız Evet ise hangi spor branşını yapıyorsunuz?(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)
() Atletizm () Jimnastik () Voleybol () Tenis () Boks
() Basketbol () Futbol () Karate () Yüzme () Güreş
() Bisiklet () Masa Tenisi () Badminton () Hentbol () Halter
() Diğer(Belirtiniz).....

11. Cevabınız (9. Soruya) Hayır ise spor yapmamanızın nedeni nedir?
 Yeterli Spor Tesisinin olmayışı
 Boş vaktimi spor dışı faaliyetlerle geçirmeyi seviyorum(arkadaş,internet,gezi vb.)
 Rahatsızlığım nedeniyle spor yapamıyorum
 Boş vaktim yok /Vakit bulamıyorum (Okul , kurs , dersane ..vs)
 Ekonomik / Maddi nedenlerden dolayı
 Gereksiz bulduğum için
 Üşendiğim için
 Diğer (belirtiniz).....
12. İlgi duyduğunuz veya yaptığınız spor branşına katılım düzeyiniz nedir?
 izleyiciyim Sağlık için spor yapmaktayım Amatör lisanslı sporcuyum
 Diğer(belirtiniz).....
13. İlgi duyduğunuz halde spor yapmanıza engel teşkil eden nedenler hangileridir?
 Ailevi sebeplerden dolayı (Ailenin izin vermemesi, kardeşlerime bakmakla sorumlu olduğum için...vs)
 Yaşadığım çevrede hoş karşılanmadığı için
 Dini ve Manevi inançlarım nedeniyle
 Okuldaki Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin yetersizliği
 Hiçbiri
14. Okuduğunuz okulda spor tesisleri yeterli mi?
 Hiç tesis yok Tesis var fakat yetersiz Yeterli tesis var
15. Okulda Beden Eğitimi Öğretmeninizin cinsiyetinin ne olmasını istersiniz?
 Kadın Erkek Fark etmez
16. Beden Eğitimi Öğretmeniniz sizi sevdiğiniz veya yapmak istediğiniz uygun spor branşına yönlendirme yapıyor mu?
 Evet Hayır
17. Nerede spor yapıyorsunuz?
 Okulda
 Okul dışında (park, belediye alanı, koşu – yürüyüş yolu)
 Kulüpte
 Gençlik Spor İl Müdürlüğü Sahalarında (Stat, Futbol alanları ,Güreş alanları , Kapalı spor salonlarındavb.)
 Özel Spor Tesislerinde (Halı Saha, Tenis Kortu, Fitness salonları.....vb.)
 Spor yapmıyorum
18. Spor eğitimi / çalışmanızı kiminle yürütüyorsunuz?
 Kulüp antrenörüyle Beden Eğitimi Öğretmeniyle Kendi başıma
 Diğer (belirtiniz).....
19. Okul dışında spor yapmak için boş vaktiniz var mı?
 Hiç vaktim olmuyor Okul, dersane dışında kalan zamanlarda
 Hafta sonlarında Yaz tatillerinde
20. Okul dışında düzenli olarak haftada spora ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
 Hiç vakit ayıramıyorum 1-2 saat 3-4 saat 5 saat ve üzeri
21. Serbest zamanlarınızın çoğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
 Spor yaparak
 Okuyarak, sinema, tiyatro sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak
 Arkadaşlarla birlikte oyun oynayarak
 Dinlenerek
 TV seyrederek, Bilgisayar kullanarak,vb.
 Diğer (belirtiniz).....

22. Bulduğunuz çevrede spor yapma imkanları nasıldır?
 Her tür sporun yapılabileceği yeteri kadar tesis var
 Spor yapılabilecek semt sahası var
 Sadece okulun sahası var
 Hiçbir spor sahası ve tesis yok
 Tesis var ama uzak
23. Spor tesislerini kullanma konusunda yaşadığınız zorluklar/problemler nelerdir?
 Kullanma saatleri uygun değil
 Kullanma ücretlerinin olması
 Temizlik /hijyen koşulları
 Sadece üyelerin kullanabilmesi
24. Spor yapmanızdaki etkili olan faktörler nelerdir?
 Ailede spor yapan bir büyüğün olması
 Çevremde kabul görmek
 Arkadaşlarımla birlikte olmak
 Başarılı bir sporcu olmak
 Sağlıklı bir vücuda sahip olmak
 Meslek olarak görüyorum
 Eğlenmek için
 Diğer (belirtiniz).....
25. Ailenizde sizi spora yönlendirmeye çalışan var mı?
 Babam Annem Her İkisi Kardeşim (Ağabey/Abla) Hiçbiri
26. Aileniz spor yapmanızda size maddi ve manevi destekte bulunuyor mu?
 Evet Hayır
27. Cevabınız Evet ise şıklardan hangisine uyuyor?
 Sadece teşvik ediyor Özel antrenör sağlıyor Spor malzemesi ihtiyaçlarımı karşılıyor Gerekli maddi destek sağlıyor Spor tesisine götürüp getiriyor
28. Yaz spor kurslarına katılıyor musunuz?
 Hayır katılmıyorum
 Belediyelerin açmış olduğu kurslar
 Halk Eğitimi Merkezlerinin açmış olduğu kurslar
 Özel kurslar
29. Sosyal paylaşım sitelerine (facebook, tweeter, msn ..vs.) ve TV izlemeye günde ne kadar zaman ayırıyorsunuz?
 Hiç izlemem
 Her gün 1-2 saat
 Her gün 3-4 saat
 Fırsat buldukça 1-2 saat
 Fırsat buldukça 3-4 saat
 Diğer (Belirtiniz).....
30. İlçenizde(Kahta'da) yapmak istediğiniz spor branşını engelleyen ve aşağıda belirtilen nedenlerden sizce en önemli olan 3 seçeneği (1 ile 3 arasında) derecelendirerek belirtiniz.
(1 en önemli)
 Branşa yönelik tesislerin bulunmaması
 Mevcut tesislerin fiziki yetersizliği
 Malzeme araç-gereç eksikliği
 Tesislerin uzaklığı
 Halka açık olmadığından
 Antrenör / Çalıştırıcı eksikliği
 Kulüplerin yetersizliği
 Maddi imkansızlıklar

31. Kahta'da kaliteli sporcunun yetiştirilmesi için aşağıdaki seçeneklerden en önemli olan 5 seçeneği (1 den 5 e kadar) derecelendirerek belirtiniz

- Spor tesislerinin sayıları artırılmalı
- Okullarda farklı branşlarda antrenör bulunmalı
- Beden Eğitimi ders saatleri artırılmalı
- Gençlik spor il müdürlükleri spor kamplarını arttırmalı
- Sporcu Eğitim Merkezleri kurulmalı
- Beden Eğitimi Öğretmenleri antrenörlerle ortak çalışma yapmalı
- Başarılı sporcular için sponsorluk ve burs sistemi özendirilmeli

32. İlçenizde(Kahta'da) hangi spor branşlarına ait spor tesisi yapılmasını istersiniz? Önem derecesine göre sıralayınız.

1. 2.
3. 4.

33. İlçenizde (Kahta'da) Spora katılımı arttırmak ve yaygınlaştırmak hakkında varsa düşüncelerinizi yazınız.

.....
.....
.....

EK-B

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi olarak “Ortaokul öğrencilerinin spor yapmalarını etkileyen faktörlerin Belirlenmesi” adlı tez çalışmam için kullanacağım Ankette sorulara uygun cevaplar verdikten sonra spor yapma durumunuzu etkileyen faktörleri açıklayan bazı ifadeler bulacaksınız. Seçenekler halinde bulunan bu ifadelerden size uygun maddeyi işaretlemeniz gerekmektedir.

Bu araştırma tümüyle akademik amaçlı olup elde edilecek veriler sadece Yüksek Lisans tezi için kullanılacaktır. Kişisel bilgiler ve araştırma bilgileri üçüncü şahıslara aktarılmayacaktır. Bu çalışmanın akademik geçerliliği ve değerinin içtenlikle vereceğiniz yanıtlarla orantılı ve gönüllülük esasına dayalı olacağını lütfen unutmayınız. Bilgi için Hacı Mustafa Akgül 05057156272 nolu tlf dan aranabilir.

Projenin yürütülmesi sırasında herhangi bir sebep göstermeden araştırmadan çekilebilirim. (Ancak araştırmacıları zor durumda bırakmamak araştırmadan çekileceğimi önceden bildirmemin uygun olacağını bilincindeyim.)

Araştırma için yapılacak harcamalarla ilgili herhangi bir parasal sorumluluk altına girmiyorum. Bana da bir ödeme yapılmayacaktır.

Bu araştırmaya katılmak zorunda değilim ve katılmayabilirim. Araştırmaya katılmam konusunda zorlayıcı bir davranışla karşılaşmış değilim. Eğer katılmayı reddedersem, bu durumun araştırmacı ile olan ilişkiye herhangi bir zarar getirmeyeceğimi de biliyorum.

Bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Bu koşullarla söz konusu çalışmaya kendi rızamla, hiç bir baskı ve zorlama olmaksızın, gönüllülük içerisinde katılmayı kabul ediyorum.

İmzalı bu form kağıdının bir kopyası bana verilecektir.

Katılımcı

Adı, soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Katılımcı Velisi

Adı, soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Katılımcı ile görüşen Araştırmacı

Adı soyadı, unvanı:

Adres:

Tel:

İmza:

EK - C

T.C.
KAHTA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 67746015-44-E.12698525
Konu: Anket

10.12.2015

İlçemiz Gazi Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni Hacı Mustafa AKGÜL'ün 06/12/2015 tarihli dilekçesi ile Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünde Yüksek Lisans yaptığını ve tezi için ilçemiz merkezindeki 7 ve 8. Sınıf öğrencilerine ekte sunulan anketi uygulamak istediğini belirtmiştir.

Gazi Ortaokulu Beden Eğitimi Öğretmeni Hacı Mustafa AKGÜL'ün ilçemiz merkezindeki 7.ve 8.sınıflara ekli anketi uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

İsmail ÖNEF
Şube Müdürü

OLUR -
10.12.2015

İbrahim Halil TUNÇMEN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
.....1/0. Aralık 2015.....
M. Emin YILAN
Şef

Antak Mah.Çarşıbaşı Cad.No:57 Kahta ADYİ/MSB
Elektronik AÇ: www.meb.gov.tr
e-posta: info@03860150200-114589@meb.gov.tr

Antak Mah.Çarşıbaşı Cad.No:57 Kahta ADYİ/MSB
Elektronik AÇ: www.meb.gov.tr
e-posta: info@03860150200-114589@meb.gov.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. http://www.sicm.gov.tr adresinde 03860150200-114589-03860150200-114589 kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Hacı Mustafa AKGÜL
Doğum Tarihi ve Yeri : 21.10.1980 Adıyaman
E-posta : makgul02@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Lisans : 2004, Sakarya Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Yükseklisans : 2019, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Beden Eğitimi ve
Spor Öğretmenliği

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER

- MEB, Beden eğitimi ve spor öğretmeni